

Regulace zbraní a obranných prostředků v souvislosti s komerční bezpečností

Tomáš Kmenta

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav bezpečnostního inženýrství

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Tomáš Kmenta**
Osobní číslo: **A15536**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Regulace zbraní a obranných prostředků v souvislosti s komerční bezpečností**
Téma práce anglicky: **The Regulation of Weapons and Defences in Connection with Commercial Security**

Zásady pro vypracování

1. Proveďte kompilaci a základní vyhodnocení národních i hlavních nadnárodních zákonných norem, regulujících zbraně, obranné prostředky a možnost obrany na území České republiky.
2. Porovnejte ve vybraném rozsahu vztahy mezi regulací zmíněné oblasti a jejího vlivu na možnou kriminalitu v rámci České republiky.
3. Analyzujte nejrozšířenější mýty související se zmíněnou oblastí z hlediska reality, práva a podmínek úspěchu v obranné situaci.
4. Specifikujte souvislosti a dopady regulace zmíněné oblasti na trestnou činnost.
5. Navrhněte a zdůvodněte materiál, porovnávací regulaci zbraní, obranných prostředků a možnosti obrany v souvislosti s dopadem na možnosti ochrany osob a majetku v komerční bezpečnosti.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ANDREW F. BRANCA. The law of self defense: the indispensable guide for the armed citizen. 2nd ed. Maynard MA: Law of Self Defense, 2013. ISBN 978-098-8867-703. ČESKÁ REPUBLIKA.
2. JUŘÍČEK, Ludvík a Zdeněk MALÁNIK. *Speciální tělesná příprava 3: Ranivá balistika a její aplikace* [online]. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014, 163 s. [cit. 2014]. ISBN 978-80-7454-419-4. Dostupné z: www.fai.utb.cz.
3. KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. *Komerční bezpečnost*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 344 s. ISBN 978-80-7598-303-9.
4. KARÁSEK, David. Tři týmy expertů. *Idnes* [online]. Idnes, 2017, 1-6 [cit. 2017-09-09]. Dostupné z: <http://karasek.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=611100>.
5. LEX, O.S. Zbraně, mýty a fakta [online]. 1. Praha: Vlastní náklad, 2011, 17 s. [cit. 2012-4-26]. Dostupné z: www.gunlex.cz LEX, SDRUŽENÍ NA OCHRANU PRÁV MAJITELŮ ZBRANÍ. Nejlepších 7 minut o zbraních, které jsem viděl [online]. LEX. Praha, 2013 [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://www.gunlex.cz/pro-strelce/o-lexu/zakladni-informace/>. Zdroj: http://www.youtube.com/watch?v=_T-F_zfoDqI.
6. LEX SDRUŽENÍ NA OCHRANU PRÁV MAJITELŮ ZBRANÍ. *Interpol: dovolit občanům nosit na veřejnosti zbraně je neefektivnější prevence teroristických útoků*. Praha: LEX Sdružení na ochranu majitelů zbraní, 2015, 2 s. Dostupné také z: <http://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/1968-interpol-dovolit-obcanum-nosit-na-verejnosti-zbrane-je-nejefektivnejsi-prevence-teroristicky-utoku>. Zdroj: <http://10news.dk/interpol-allowing-citizens-to-carry-guns-in-public-is-most-effective-way-to-prevent-terror-attacks/>.
7. LEX, SDRUŽENÍ NA OCHRANU PRÁV MAJITELŮ ZBRANÍ. *Nejlepších 7 minut o zbraních, které jsem viděl* [online]. LEX. Praha, 2013 [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://www.gunlex.cz/pro-strelce/o-lexu/zakladni-informace/>. Zdroj: http://www.youtube.com/watch?v=_T-F_zfoDqI.

8. MALÁNIK, Zdeněk a Ivo TESÁŘ. Zbraně v profesní obraně. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. Doc. Ing. Luděk Lukáš, CSc. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2012, 166 – 179. ISBN 978-80-87500-19-4. Dostupné také z: www-verbum.name
9. MALÁNIK, Zdeněk. Problematika profesní obrany pracovníků PKB. In: *Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference*. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7318-606-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.**
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce: **17. prosince 2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: **25. května 2020**

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 7. prosince 2019

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne 1. srpna 2020

.....

Tomáš Kmenta, v.r.

ABSTRAKT

Bakalářská práce obsahuje informace o obranných prostředcích, zbraních, zákonech a možnostech občanů na obranu. Teoretická část se zaměřuje na popis zákona o zbraních, na typy zbraní a obranu člověka. Dále pojednává o páčání trestné činnosti s určitými typy zbraní a následné kriminalitě. Také obsahuje stručné informace týkající se zákonné úpravy vlastnění zbraní ve vybraných státech USA.

Praktická část pojednává o zbraních, které jsou původně určeny k jiným účelům. Je uvedeno také srovnání kriminality v zemích EU a nordickými státy. V poslední části je popsán dopad regulace zbraní na ochranu osob a majetku v komerční oblasti.

Klíčová slova: regulace, obranné prostředky, komerční bezpečnost, zbraně, ochrana osob

ABSTRACT

The bachelor thesis contains information about defences, weapons, laws and opportunities for persons to defend. The theoretical part focuses on the description of the law on weapons, types of weapons and person defense. There is also description of the criminal activities with certain types of weapons and possible crimes with them. It also contains a brief information in particular states of the United States in relation to owning a weapons.

The practical part describes the weapons which are used for other purposes. There is comparison of the crime scene in the countries of EU and nordic states. In the last part is described the affect of the weapon's regulation on defense of the people and property in commercial security.

Keywords: regulation, defense resources, commercial security, weapons, protection of persons

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat panu Ing. Zdeňkovi Maláníkovi, Ph.D., vedoucímu bakalářské práce, dále pak své sestře Renatě za nesmírnou podporu při studii, rodičům a příbuzným, kteří mě při studiu také podporovali a v neposlední řadě také přátelům a kamarádům.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 ZÁKONNÉ NORMY PRO REGULACI ZBRANÍ, CENTRÁLNÍ REGISTR ZBRANÍ, ZÁKLADNÍ POJMY.....	11
1.1 CENTRÁLNÍ REGISTR ZBRANÍ.....	11
1.1.1 Centrální registr zbraní pro držitele zbrojních licencí a muničních licencí.....	12
1.1.2 Centrální registr zbraní pro Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva.....	13
1.1.3 Centrální registr zbraní pro policii.....	13
1.2 PODMÍNKY PRO NABÝVÁNÍ VLASTNICTVÍ A DRŽENÍ ZBRANĚ NEBO STŘELIVA.....	14
1.2.1 Zdravotní způsobilost.....	15
1.2.2 Odborná způsobilost.....	16
1.2.3 Druhy zbraní.....	17
2 REGULACE A JEJÍ DOPAD NA TRESTNOU ČINNOST.....	18
2.1 ZÁKON O STŘELNÝCH ZBRANÍCH A STŘELIVU A JEHO NOVELIZACE.....	18
2.2 REGULACE OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ.....	19
2.3 PÁCHÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI S URČITÝMI DRUHY ZBRANÍ.....	20
3 MÝTY SOUVISEJÍCÍ SE ZBRANĚMI A OBRANOU OBČANA, PRÁVO OBČANA NA OBRANU A PRAVIDLA V USA.....	26
3.1 MÝTY SOUVISEJÍCÍ SE ZBRANĚMI.....	26
3.2 OBRANNÉ PROSTŘEDKY A OBČAN.....	28
3.2.1 Obranné prostředky.....	29
3.2.2 Nejrozšířenější obranné prostředky.....	29
3.2.3 Základní pravidla pro obranu.....	30
3.3 PRÁVO OBČANA NA OBRANU.....	30
3.3.1 Nutná obrana.....	30
3.3.2 Krajní nouze.....	31
3.3.3 Zadržení osoby.....	32
3.4 PROTI KOMU JE VEDENA REGULACE A PROČ – NESPRÁVNĚ NAMÍŘENY.....	33
3.5 PRAVIDLA V USA.....	33
3.5.1 USA – Texas, Missouri.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
4 TRESTNÁ ČINNOST A REGULACE.....	36
4.1 ZBRANĚ URČENÉ K JINÝM ÚČELŮM, NEŽ JE PŘEDPOKLÁDÁNO.....	36
4.1.1 Sportovní náčiní.....	36
4.1.2 Chladné zbraně (zahradní náčiní, pracovní nástroje).....	36
4.1.3 Další prostředky.....	37

4.2	TRESTNÉ ČINY S TĚMITO ZBRANĚMI	37
4.3	SROVNÁNÍ MAJETKOVÉ A NÁSILNÉ KRIMINALITY	37
4.3.1	Státy Evropské unie (mimo nordické státy)	38
4.3.2	Nordické státy	43
5	OBRANA V KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI	46
5.1	ROZDĚLENÍ OBRANY	46
5.2	PODMÍNKY PRO ÚSPĚŠNOU PROFESNÍ OBRANU	47
6	REGULACE ZBRANÍ, OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ A OBRANY – DOPAD NA OCHRANU OSOB A MAJETKU V KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	49
	ZÁVĚR	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	55
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	58
	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
	SEZNAM TABULEK.....	60

ÚVOD

Téma regulace zbraní je v dnešní době aktuálnější než kdy jindy. Sněmovna v minulých dnech podpořila vládní novelu, na základě, které by se měly zavést nové kategorie zbraní a mělo by dojít ke zkrácení platnosti zbrojního průkazu. Držení zbraní civilním obyvatelstvem vyvolává řadu pochybností a rozporuplných reakcí. Ve společnosti lze vypozařovat dva extrémní postoje, a to naprostou svobodu v držení zbraní a absolutní zákaz zbraní. Podle mého názoru v současné době neobstojí ani jeden z těchto krajních postojů. Určitě je vhodné a potřebné oblast držení zbraní regulovat, dohlížet a případně sankcionovat. Regulace by však neměla být tak silná, aby zcela ochromovala schopnost se bránit a aby nevznikala psychologická i faktická převaha útočníků.

Toto téma bakalářské práce jsem si zvolil právě proto, že je tak diskutované, rozporuplné a osobně je mi velmi blízká oblast zbraní, sebeobrany a obrany. Dalším důvodem je snaha rozšířit povědomí o této problematice, uvést tuto oblast do kontextu jak z pohledu odborného, právního, tak i společenského. Chtěl jsem také vyvrátit mýty, které jsou kolem zbraní rozšířeny.

Opravdu platí, že čím více zbraní lidé vlastní, tím více trestných činů s nimi spáchají? Je pravdivé tvrzení, že regulace zbraní přinese něco pozitivního? Lze přijmout myšlenku, že omezením zbraní dojde k poklesu trestných činů nebo teroristických útoků? Díky mé bakalářské práci můžeme tuto hypotézu buď potvrdit, nebo vyvrátit.

Cílem mé bakalářské práce je uvést problematiku držení zbraní v co nejširším rozsahu a komplexně propojit teoretickou a praktickou část v této oblasti. Obrana a bezpečnost se týká každého jednotlivého člověka, a proto je zcela nezbytné se v této oblasti orientovat a neustále zdokonalovat své znalosti a vědomosti.

Tato práce může být přínosem pro všechny, kdo se chtějí lépe orientovat v odborných a právních aspektech dané problematiky. V širším kontextu lze bakalářskou práci využít pro efektivnější a profesionálnější přípravu pracovníků komerční bezpečnosti.

Hlavní vědeckou metodou, kterou jsem ve své práci použil, je analýza a vyhodnocení statistických dat. Tyto informace jsem zpracoval do přehledných tabulek a závěry jsem tvořil metodou dedukce.

Od Policie České republiky jsem na základě žádosti získal vybraná statistická data týkající se útoků majetkového nebo násilného charakteru, u kterých byly použity jiné zbraně

než z hlediska jejich charakteristik k tomu určených. Tato data nejsou veřejně dostupná, a proto se jedná o zcela jedinečný zdroj informací.

První část bakalářské práce se zaměřuje na zákonné normy týkající se regulace zbraní v České republice, na Centrální registr zbraní pro různé subjekty, na podmínky pro nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva. V druhé kapitole se zaměřuji na regulaci zbraní a její dopady na trestnou činnost. Zabývám se také novelizací zákona o zbraních, která je aktuálně ve schvalovacím řízení. Třetí kapitola se věnuje mýtům, které souvisejí se zbraněmi, obrannými prostředky a obranou člověka. Pro srovnání jsem se krátce zabýval také pravidly, která platí ve Spojených státech amerických, jmenovitě ve státech Texas a Missouri.

Ve druhé, tedy praktické části práce jsem se zaměřil na zbraně určené k jiným účelům, než je předpokládáno a zdokumentoval jsem trestné činy, spáchané s těmito zbraněmi. Pro názornost jsem provedl srovnání majetkové a násilné kriminality ve státech Evropské unie a nordických státech. V páté kapitole jsem se zabýval obranou v komerční bezpečnosti a podmínkami pro úspěšnou profesní obranu. V poslední kapitole jsou popsány dopady regulace zbraní, obranných prostředků a obrany na ochranu osob a majetku v komerční oblasti. Na konkrétních příkladech jsem uvedl, které profese komerční bezpečnosti jsou nejvíce ohroženy, jakým čelí rizikům a jaké jsou možnosti jejich obrany.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Zákonné normy pro regulaci zbraní, Centrální registr zbraní, základní pojmy

Pro dobrou orientaci a lepší pochopení dané problematiky je nutné znát zákonné normy, které se týkají regulace zbraní. Dále je nezbytné popsat Centrální registr zbraní, který je určen k evidenci zbraní a střeliva různých subjektů. Neméně důležité jsou zákonné podmínky pro nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva. Podrobně jsou definovány pojmy jako zdravotní a odborná způsobilost. V neposlední řadě je uvedeno členění zbraní podle normy.

Právní rámec České republiky pro nakládání se zbraněmi určují především následující právní předpisy:

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů [1].

Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraních, střeliva a pyrotechnických předmětů a o zacházení s některými pyrotechnickými výrobky [2].

Zákon č. 229/2013 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem), ve znění zákona č. 64/2014 Sb. [3].

1.1 Centrální registr zbraní

Centrální registr zbraní je informační systém určený pro zpracovávání informací, které policie zpracovává v souvislosti s výkonem agendy zbraní a střeliva (s výjimkou informací o provozovaných střelnicích a nalezené nevybuchlé munici nebo výbušninách).

Práce na projektu „Centrální registr zbraní „CRZ“ (Central Firearms Register) byly zahájeny v průběhu roku 2011. Jeho zadáním bylo vytvoření jednotné evidence civilních zbraní vyskytujících se na území České republiky a zajištění podmínek pro efektivní monitoring jejich přeprav. Hlavní cíl projektu byl formulován jako „zvýšení úrovně profesionality Policie v boji s nelegálním obchodem se zbraněmi a usnadnění plnění úkolů vyplývajících pro Českou republiku ze Směrnice Rady 91/477/EHS“ [4][5].

Zásadním přínosem Centrálního registru zbraní je vedení informací o zbraních v držení podnikatelů v oboru zbraní a střeliva (držitelů zbrojních licencí), které nejsou

registrovány (není na ně vydán průkaz zbraně). Informace o těchto zbraních byly do doby spuštění Centrálního registru zbraní uchovávány pouze v evidenčních knihách každého konkrétního podnikatele v oboru zbraní a střeliva. Česká republika tímto způsobem naplňuje rovněž čl. odst. 4 směrnice Rady 91/477/EHS [4], který požaduje po členských státech zřízení a údržbu počítačového systému evidence údajů, centralizovaného nebo decentralizovaného, který oprávněným orgánům zajistí přístup k systémům evidence údajů, v nichž je zaznamenána každá civilní střelná zbraň do 31. prosince 2014.

Smyslem Centrálního registru zbraní je rovněž snížení administrativní zátěže podnikatelů v oboru zbraní a střeliva. Dochází ke sloučení povinnosti vést evidenční knihy a oznamovat převod zbraně na držitele zbrojního průkazu, které jsou nadále plněny on-line, umožňuje přímé elektronické podávání žádostí a hlášení přepravy zbraní a střeliva atd.

Zapisovat údaje do Centrálního registru zbraní o zbraních je povinen držitel zbrojní licence o zbraních kategorie A, B nebo C, na které nemá vydán průkaz zbraně, a o střelivu do takových zbraní, jsou-li určeny k výkonu podnikatelské činnosti [§ 2 odst. 2 písm. d) zákona o zbraních]. Jiné zbraně, které tento držitel zbrojní licence drží, nebo držitelé zbrojních licencí, kteří nejsou podnikateli, mohou tyto osoby dobrovolně vést v Centrálním registru zbraní na základě žádosti (§ 39a odst. 1 a § 73a odst. 5 zákona o zbraních). Povinnost vést samostatnou (listinnou nebo elektronickou) záznamní knihu v takovém případě odpadá [6].

Centrální registr zbraní je uživatelsky rozdělen na tři části:

- CRZ pro držitele ZL a ML,
- CRZ pro ČUZZS,
- CRZ pro Policii ČR.

1.1.1 Centrální registr zbraní pro držitele zbrojních licencí a muničních licencí

Držitelé zbrojních licencí (ZL) a muničních licencí (ML) přistupují k CRZ ze sítě **Internet**, jsou proto **externími uživateli** CRZ.

Držitel ZL (ML) hned z úvodní obrazovky získá přehled o pohybech všech svých zbraní nebo střeliva nebo munice (počty zásilek k přijetí, k odeslání). Při přihlášení do CRZ je

vyzván k výběru provozovny, jejíž „**evidenční knihy**“ bude moci aktualizovat nebo do kterých bude nahlížet.

- **EKZ** (evidenční knihy zbraní) a **EKS** (evidenční knihy střeliva) jsou dostupné pouze držitelům zbrojních licencí skupin A až E (podnikatelům), kteří jsou povinni ve stanoveném rozsahu zapisovat do CRZ údaje týkající se zbraní a střeliva do těchto zbraní, na které **nemají vydán zbrojní průkaz**.
- **EKM** (evidenční knihy munice) jsou dostupné pouze držitelům obecné muniční licence (podnikatelům s municí), kteří jsou povinni ve stanoveném rozsahu zapisovat do CRZ údaje týkající se munice, kterou mají ve svých muničních skladištích.
- **ZKZ** (záznamní knihy zbraní) a **ZKS** (záznamní knihy střeliva) jsou dostupné všem držitelům zbrojních licencí, kteří mohou vést evidence zbraní a střeliva do těchto zbraní, na které **mají vydán zbrojní průkaz**, s využitím elektronické aplikace CRZ. Na rozdíl od knih EKZ a EKS knihy ZKZ a ZKS držitelé ZL využívat nemusí a tyto evidence mohou i nadále (tedy po 1. 7. 2014) vést v papírových nebo elektronických záznamních knihách.

V části CRZ pro držitele ZL je i modul **Přepravy**, který nabízí formuláře „Žádosti o povolení přepravy“ a „Hlášení o přepravě“. Oba formuláře jsou ve verzi pro zbraně a střelivo a ve verzi pro munici [7].

1.1.2 Centrální registr zbraní pro Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva

ČÚZZS (Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva) je **externí uživatel**, který k CRZ přistupuje z Internetu. Na rozdíl od držitelů ZL, je orgánem veřejné moci. K tomu, aby ČÚZZS mohl plnit své úkoly, byla vytvořena samostatná „**EKZ – zkušebna**“, jejímž prostřednictvím může ČÚZZS převzít zbraně k ověření, vyznačit u nich ověření a předat zbraně zpět [7].

1.1.3 Centrální registr zbraní pro policii

Policie je **interní subjekt**, který k CRZ přistupuje z Intranetu. Pro plnění úkolů Policie ČR jsou pro každý příslušný útvar policie vytvořeny „EKZ-policie“.

Policie v CRZ vede evidenci držitelů zbraní a munice a jejich dokladů [7].

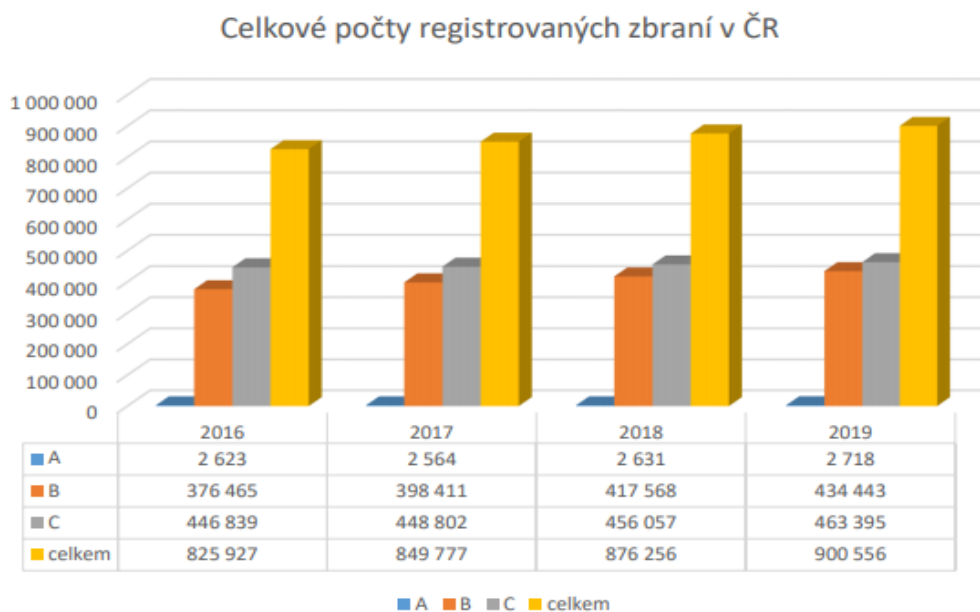
1.2 Podmínky pro nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva

Zbrojní průkaz opravňuje fyzickou osobu k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a v rozsahu těchto oprávnění k jejich nošení nebo k provádění pyrotechnického průzkumu podle oprávnění stanoveného pro skupinu F zbrojního průkazu (§ 16 odst. 1 zákona o zbraních) [8].

Zbrojní průkaz se rozlišuje podle účelu užívání zbraně nebo střeliva a podle rozsahu oprávnění do skupin (§ 16 odst. 2 zákona o zbraních):

- A** – ke sběratelským účelům,
- B** – ke sportovním účelům,
- C** – k loveckým účelům,
- D** – k výkonu zaměstnání nebo povolání,
- E** – k ochraně zdraví, života nebo majetku, nebo
- F** – k provádění pyrotechnického průzkumu.

Jestliže má fyzická osoba u sebe zbraň kategorie A, B nebo C nebo střelivo do této zbraně, je povinna mít u sebe i zbrojní průkaz a průkaz zbraně [§ 29 odst. 1 písm. i) zákona o zbraních] [1].

Obr. 1. – Celkové počty registrovaných zbraní v ČR – vývoj 2016 až 2019

Zdroj dat Policie ČR [9].

Zbrojní průkaz lze vydat fyzické osobě, která splňuje tyto podmínky (§ 18 odst. 1 zákona o zbraních):

- má místo pobytu na území České republiky,
- dosáhla předepsaného věku (§ 19),

Zbrojní průkaz skupiny A, D, E nebo F lze vydat jen osobě starší 21 let, zbrojní průkaz skupiny B nebo C jen osobě starší 18 let, pokud zákon o zbraních nestanoví jinak,

- je způsobilá k právním úkonům,
- je zdravotně způsobilá (§ 20),

1.2.1 Zdravotní způsobilost

Ministerstvo zdravotnictví stanovilo (podle § 79 odst. 5 zákona č. 119/2002 Sb. [1], o střelných zbraních a střelivu) vyhlášku č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu [10]. Účinnost vyhlášky je od 1.1.2003.

Jednou z podmínek pro držení nebo nošení zbraně a střeliva podle zákona je posouzení zdravotní způsobilosti. Zdravotní způsobilost se posuzuje při lékařských prohlídkách. Lékařské prohlídky jsou vstupní, periodické a mimořádné.

- je odborně způsobilá (§ 21 a 21a) [1].

1.2.2 Odborná způsobilost

„Odborná způsobilost se prokazuje zkouškou. Ke zkoušce odborné způsobilosti se žadatel o vydání zbrojního průkazu skupiny A až E přihlašuje na předepsaném tiskopise u příslušného útvaru policie, prokazuje ji před zkušebním komisařem, který po úspěšném vykonání zkoušky vydá žadateli doklad o odborné způsobilosti. Zkušebního komisaře určuje příslušný útvar policie, náklady spojené s provedením zkoušky hradí žadatel. Žadatel o vydání zbrojního průkazu skupiny F se ke zkoušce odborné způsobilosti přihlašuje na předepsaném tiskopise na Ministerstvu vnitra a prokazuje ji před komisí jmenovanou ministrem vnitra,

- je bezúhonná (§ 22).

Bezúhonnost posuzuje příslušný útvar policie na základě vydaného opisu z evidence Rejstříku trestů. Při posuzování bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlazení odsouzení podle zvláštního právního předpisu (trestní řád) ani k jiným případům, v nichž nastává účinek, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen,

- je spolehlivá (§ 23).

Zbrojní průkaz vydává příslušný útvar policie, kterým je krajské ředitelství policie, podle místa pobytu fyzické osoby (§ 10 odst. 2 zákona o zbraních), to znamená podle adresy trvalého pobytu občana České republiky anebo adresy trvalého nebo přechodného pobytu cizince, na základě žádosti podané na předepsaném tiskopise“ [11].

„Doba platnosti zbrojního průkazu je 10 let nebo i kratší na základě posudku o zdravotní způsobilosti žadatele o jeho vydání (§ 16 odst. 1 zákona o zbraních). Jeho doba platnosti se neprodlužuje, po jejím uplynutí je na základě žádosti doložené potřebnými doklady vydáván zbrojní průkaz nový. Žádost o vydání nového zbrojního průkazu je nutno podat u příslušného útvaru policie nejméně 2 měsíce a nejdříve 6 měsíců před uplynutím doby platnosti dosavadního zbrojního průkazu. V řízení o vydání nového zbrojního průkazu je posuzována bezúhonnost a spolehlivost držitele zbrojního průkazu“ [11].

1.2.3 Druhy zbraní

Zbraně se dělí v souladu s ČSN 39 5002-1 (civilní střelné zbraně a střelivo) [12] podle zdroje energie. Podle tohoto kritéria jsou zbraně rozděleny na:

- **střelné zbraně** – zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost,
- **palné zbraně** – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie,
- **plynové zbraně** – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu,
- **mechanické zbraně** – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie,
- **expanzní zbraně** – palná zbraň, jejíž konstrukce vylučuje použití kulového náboje nebo náboje s hromadnou střelou,
- **expanzní přístroje** – pracovní zařízení, u něhož je primárním zdrojem energie výbušná látka obsažená ve střelivu pro expanzní přístroje [13].

Obecně lze konstatovat, že každá palná zbraň je zbraní střelnou, ale ne každá střelná zbraň je zbraní palnou.

V první kapitole se čtenář mohl seznámit se zákonnými normami, které tvoří právní rámec platný pro oblast zbraní. Je zcela zřejmé, že Česká republika má velmi dobře propracovaný právní rámec pro nakládání se zbraněmi, a to jak pro soukromé osoby, tak pro osoby pracující pro stát. Existují poměrně přísná pravidla pro získávání a držení zbraní a střeliva, žadatel o zbrojní průkaz musí splnit řadu kritérií, aby mohl být legálním vlastníkem určitého druhu zbraně. Důležitým faktorem je také fakt, že zbraň musí být nošena tak, aby nebyla viditelná na veřejnosti. Podstatným prvkem je Centrální registr zbraní, který umožňuje oprávněným subjektům nahlížet do evidence zbraní a střeliva.

2 Regulace a její dopad na trestnou činnost

Druhá kapitola se zabývá problematikou regulace a jejího dopadu na trestnou činnost. Je zde definován zákon o zbraních a jsou uvedeny hlavní principy novelizace tohoto zákona. Dále jsou popsány zbraně, na které se zákon o zbraních vztahuje a pro srovnání jsou uvedeny také obranné prostředky a předměty, včetně střelných zbraní, jejichž držení není regulováno tímto zákonem. V této části práce jsou také zpracována data z Krajského ředitelství policie, která nejsou veřejně dostupná. Údaje jsou za období let 2016 až 2019 a týkají se trestných činů, které byly spáchány s vybranými druhy zbraní.

Jak již bylo uvedeno, v České republice platí řada zákonných norem upravující oblast nabytí, nakládání a držení střelných zbraní. Česká republika vstoupila dne 1. května 2004 do Evropské unie, a to má za následek řadu změn ve všech oblastech našeho života. Změny se dotýkají i zákona o střelných zbraních a střelivu.

2.1 Zákon o střelných zbraních a střelivu a jeho novelizace

Zákon č. 119/2002 Sb., zákon o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních) je účinný od 1.1.2003 [1].

Tento zákon se zabývá všemi aspekty týkající se zbraní a střeliva, které je nutno znát, chceme-li vlastnit zbraň nebo střelivo do ní. Určuje, jakou kategorii zbraní a střeliva může vlastník disponovat, jak je povoleno je nosit na veřejnosti, upravuje práva a povinnosti vlastníků, podmínky pro vývoz nebo dovoz těch, co obchodují s těmito produkty a v neposlední řadě sankcemi, které mohou být uvaleny na osoby, které tento zákon nedodrží.

Hlavní myšlenkou tohoto návrhu je přijetí novely zákona, která je v nynější podobě zákona o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních) komplikovaná. Na přijetí novely zákona je omezený čas a je nutné zajistit modernizaci a srozumitelnost zákona o střelných zbraních (zákon o zbraních). V konečném důsledku je snaha o to, aby se Česká republika přizpůsobila předpisům EU. Tímto by se mohly změnit tiskopisy pro získání povolení k vlastnictví zbraní. Do dnešní doby nic z níže uvedeného stále nevešlo v platnost [14].

Hlavní principy navrhované právní úpravy jsou následující:

Prvním bodem novely je zavedení nové skupiny (kategorie) zbraní A-I, do této kategorie patří nynější kategorie zbraní B. Jedná se o samonabíjecí zbraň (umožňuje střelbu jen jednotlivými ranami) vyrobené úpravou automatických (umožňuje střelbu více ran), dále

pak zbraně krátké, se zásobníkem nad 20 nábojů, zbraně dlouhé s kapacitou zásobníku nad 10 nábojů a dlouhé zbraně, které lze po sklopení zkrátit na méně než 60 cm. Dalším bodem novely je, že Policie České republiky může udělit výjimku na základě přezkoumání důvodu k jejímu vydání. Zahrnuje jak osoby oprávněné k žádání výjimky, tak i to, pod jakými případy či důvody lze žádat o toto udělení či odnětí. Další body se zabývají prověřováním osob, žádajících o povolení nošení zbraní a střeliva, jejich bezúhonnost a také problematičnost. Podstatným záměrem novelizace je také sdílení zásadních informací o těchto osobách v rámci států EU. V poslední řadě se novela zabývá také délkou platnosti zbrojního průkazu a cenou jeho pořízení. Nynější poplatek pro získání platného zbrojního průkazu na 10 let je 700 Kč, novela plánuje snížení jak ceny, tak i doby platnosti, a to na dobu 5 let a cenu 400 Kč [14].

Návrh zákona byl dne 14. února 2019 předložen Poslanecké sněmovně a dne 3. června 2020 proběhlo 1. čtení [14].

Novelizace zákona o zbraních je z hlediska jeho struktury, standardních povolovacích postupů a terminologie dosti komplikovaná, ale je to varianta, kterou lze stihnout s ohledem na dané lhůty pro implementaci. Lze předpokládat, že bude třeba následně přijmout novou právní úpravu, která zajistí srozumitelnost, jednoznačnost a celkovou modernizaci vnitrostátní právní úpravy s odpovídající úrovní právní jistoty.

2.2 Regulace obranných prostředků

Zákon o zbraních se **vztahuje** na:

- střelné zbraně (podléhající i nepodléhající registraci),
- střelivo, včetně munice,
- noktovizní a laserové zaměřovače, tlumiče hluku výstřelu,

Na jiné předměty, byť mají charakter zbraní či obranných prostředků, se zákon o zbraních **nevztahuje**.

Příklady předmětů, na jejichž nabývání, držení a nošení se zákon o zbraních **nevztahuje**:

- chladné zbraně (nože, sekery, meče, mačety, obušky apod.),
- elektrické paralyzéry,
- obranné spreje,

- střelné zbraně, které nesplňují kritéria zákona o zbraních a z důvodu nízkého výkonu či jen imitování zbraně se nejedná ani o zbraně kategorie D (mechanické střelné zbraně s napínací silou nižší než 150 N, hračky na kapsle, imitace a atrapy zbraní),
- doplňky a příslušenství zbraní (části zbraní, které nejsou hlavní částí zbraně, zaměřovací dalekohledy atd.) [15].

2.3 Páchání trestné činnosti s určitými druhy zbraní

Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje mi na základě žádosti poskytlo následující statistické údaje, týkající se útoků majetkového nebo násilného charakteru, u kterých byly použity jiné zbraně než z hlediska jejich charakteristik k tomu určených.

Jedná se o data týkající se teritoria České republiky, Jihomoravského a Zlínského kraje, jakož i v rámci územního odboru policie České republiky Zlín. Údaje jsou za období let 2016 až 2019 a v sestavách jsou uvedeny počty skutků (trestných činů), nikoliv počty zbraní nebo osob.

Jsou zde dva druhy sestav:

- a) **registrované skutky** – jedná se o neobjasněné i objasněné skutky (zde ještě nemusí být přesně znám druh použité zbraně, neboť nebyl zjištěn pachatel, nebylo provedeno úplné objasnění skutku),
- b) **pouze objasněné skutky** – to znamená, že pachatel skutku byl zjištěn, byla známa jeho výpověď, případně byla provedena další šetření, a tak mohla být upřesněna zbraň.

V roce 2018 došlo ke změně číselníků druhů zbraní, proto některá čísla těchto změn se týkající, jsou neporovnatelná. Při posuzování údajů je nutné také vzít na zřetel, že jeden skutek může být spáchán více pachateli, kdy každý pachatel mohl útočit s jinou zbraní. Do roku 2019 bylo možné k jednomu neobjasněnému skutku, resp. po objasnění, k jednomu pachateli vložit do systému pouze jeden druh zbraně. Zpravidla se uváděl ten druh zbraně, kterým byl spáchán nejzávažnější následek. Ale stále platí že, je-li skutek objasněn, tak v případě více pachatelů je zaevidováno k jednomu skutku více zbraní. Od roku 2019 je možné evidovat více, eventuelně všechny, druhy použitých zbraní, které použili všichni pachatelé, a proto jsou data od roku 2019 přesnější. Tato metodická změna má za následek, že data před rokem a po roce 2019 jsou neporovnatelná [15].

Počty registrovaných a objasněných trestných činů s vybranými druhy zbraní – vývoj v letech 2016 až 2019 dle území (zdroj Policie ČR)

V následujících tabulkách jsou shrnuty použité zbraně k trestné činnosti. První tabulka uvádí počet registrovaných trestných činů a druhá počet objasněných trestných činů dle území.

Tabulka uvádějící počet registrovaných trestných činů na území České republiky.

Tab. 1. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Česká republika.

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, pěst, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	252	188	242	1662
Jiná zbraň (el. paralyzér, plyn, tekutina)	157	158	160	140
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	55	32	50	85
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	1670	1620	1405	1
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	52
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	7

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Tabulka uvádějící počet objasněných trestných činů na území České republiky.

Tab. 2. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Česká republika

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, pěst, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	206	156	201	1341
Jiná zbraň (el. paralyzér, plyn, tekutina)	97	106	121	107
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	42	26	47	77
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	1352	1298	1140	4
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	38
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	6

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Tabulka uvádějící počet registrovaných trestných činů na území Jihomoravského kraje.

Tab. 3. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Jihomoravský kraj

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, půllitr, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	60	53	61	216
Jiná zbraň (el. paralyzér, plyn, tekutina)	25	33	27	21
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	7	5	7	7
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	208	202	135	0
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	5
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	0

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Tabulka uvádějící počet objasněných trestných činů na území Jihomoravského kraje.

Tab. 4. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Jihomoravský kraj

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, půllitr, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	47	46	55	176
Jiná zbraň (el. paralyzér, plyn, tekutina)	16	26	21	18
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	5	2	7	5
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	187	163	109	0
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	3
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	0

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Tabulka uvádějící počet registrovaných trestných činů na území Zlínského kraje.

Tab. 5. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Zlínský kraj

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, půllitr, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	5	2	14	86
Jiná zbraň - (el. paralyzér, plyn, tekutina)	6	8	3	6
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	0	0	2	0
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	110	123	95	0
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	3
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	0

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Tabulka uvádějící počet objasněných trestných činů na území Zlínského kraje.

Tab. 6. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Zlínský kraj

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, půllitr, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	3	2	13	76
Jiná zbraň (el. paralyzér, plyn, tekutina)	4	7	2	5
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	0	0	2	0
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	94	105	86	0
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	3
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	0

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Tabulka uvádějící počet registrovaných trestných činů na územním odboru Zlín.

Tab. 7. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: územní odbor Zlín

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, pěst, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	2	2	3	22
Jiná zbraň (el. paralyzér, plyn, tekutina)	1	4	0	1
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	0	0	1	0
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	0	0	0	0
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	0
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	0

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Tabulka uvádějící počet objasněných trestných činů na územním odboru Zlín.

Tab. 8. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: územní odbor Zlín

Druh zbraně	2016	2017	2018	2019
Chladná zbraň - bodná, sečná, úderná (nůž, sekera, mačeta, boxer, basebalová pálka, pěst, cihla, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším)	1	2	2	20
Jiná zbraň (el. paralyzér, plyn, tekutina)	1	3	0	1
Zbraň způsobilá pouze k zastrašení, vyhrůžce	0	0	1	0
Jako zbraň použit jiný předmět (dopravní prostředek, kuchyňský nůž, sekera)	0	0	0	0
Jako zbraň použit dopravní prostředek	0	0	0	0
Jako zbraň použito zvíře	0	0	0	0

Zdroj dat z Úřadu služby kriminální policie a statistik sestavil autor [16].

Jak je zřejmé ze sestav, objasněnost trestných činů spáchaných s vybranými zbraněmi je poměrně vysoká. Pohybuje se v rozmezí 80 až 83 % v rámci České republiky, to je pozitivní skutečnost. V průběhu let nedochází k významnému nárůstu trestných činů, které jsou spáchány s vybranými druhy zbraní, stav je poměrně setrvalý. Přesto lze konstatovat, že páchaní trestné činnosti s neregulovanými zbraněmi není, bohužel, řídkým jevem.

V následující tabulce jsou zobrazeny objasněné trestné činy v České republice, které byly spáchány střelnými zbraněmi kategorie A až D legálně drženými a kategorie A až C nelegálně drženými v letech 2016 až 2018.

Tab. 9. – Objasněné trestné činy v České republice za období let 2016-2018

Trestný čin	Druh zbraně	2016	2017	2018
Vraždy celkem	Střelná zbraň nelegálně držená k. A	0	1	1
	Střelná zbraň nelegálně držená k. B	4	3	3
	Střelná zbraň nelegálně držená k. C	0	0	0
	Střelná zbraň legálně držená k. A	0	0	0
	Střelná zbraň legálně držená k. B	6	3	3
	Střelná zbraň legálně držená k. C	0	1	0
	Střelná zbraň legálně držená k. D	0	0	0
Loupeže celkem	Střelná zbraň nelegálně držená k. A	0	2	0
	Střelná zbraň nelegálně držená k. B	2	0	0
	Střelná zbraň nelegálně držená k. C	1	2	0
	Střelná zbraň legálně držená k. A	0	1	3
	Střelná zbraň legálně držená k. B	1	0	1
	Střelná zbraň legálně držená k. C	1	0	0
	Střelná zbraň legálně držená k. D	10	3	9
Krádeže do bytů a ostatních obytných prostor	Střelná zbraň nelegálně držená k. A	0	0	0
	Střelná zbraň nelegálně držená k. B	0	0	0
	Střelná zbraň nelegálně držená k. C	0	0	0
	Střelná zbraň legálně držená k. A	0	0	0
	Střelná zbraň legálně držená k. B	0	0	0
	Střelná zbraň legálně držená k. C	0	0	0
	Střelná zbraň legálně držená k. D	0	0	0

Zdroj dat z portálu Ministerstva vnitra České republiky [17].

Data registrovaných trestných činů se střelnými zbraněmi nejsou veřejně dostupná a Ministerstvo vnitra České republiky ve svých zprávách veřejnosti neupřesňuje, s jakou zbraní byl trestný čin spáchán. Tato data jsou pouze na osobní žádost, která musí být patřičně odůvodněna. Z toho vyplývá, že počet registrovaných trestných činů může být nepatrně vyšší než počet činů objasněných. Tabulky uvedené výše nám dávají skvělý náhled na to, že trestná činnost není páčána se zbraněmi legálně drženými, nýbrž s volně dostupnými zbraněmi typu kuchyňského nože a podobných. Tato část práce byla zaměřena na zákon o zbraních a jeho novelizaci. Byly zde charakterizovány obranné prostředky, které zákon reguluje a ostatní předměty, na které se regulace nevztahuje. Zcela zásadní jsou data týkající se páčání trestné činnosti s určitými druhy zbraní.

3 Mýty související se zbraněmi a obranou občana, právo občana na obranu a pravidla v USA

V této kapitole budou zmíněny nejčastější mýty, které souvisejí se zbraněmi. Dále budou popsány obranné prostředky a základní pravidla pro obranu. Definujeme si zákonné pojmy jako nutná obrana, krajní nouze a zadržení osoby. Zaměříme se na to, proti komu je vedena regulace a také budou porovnána pravidla pro držení zbraní ve státech Texas a Missouri.

3.1 Mýty související se zbraněmi

V obraně člověka proti člověku nebo ostatním věcem panuje nemálo mýtů. Tyto mýty je potřeba vyvrátit. Mezi některé mýty při obraně patří například:

- zahnutý kuchyňský nůž – nelze bodnout, ale řezat ano,
- bránit se je zakázáno,
- obrana = vězení,
- obrana patří do pravomoci policie.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník [18], definuje v §118 spáchání trestního činu se zbraní tak, že pachatel užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu a zbraní se rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.

Zde se mohou lišit pohledy odborníků a laiků. Zatímco profesionálové si pod zbraní představují jakýkoliv nástroj nebo předmět, který může způsobit zranění nebo smrt živých organismů, případně s ním mohou ničit majetek, tak laik si ve většině případů pod tímto pojmem představí nejprve střelnou zbraň, až potom například nůž nebo kámen či automobil.

Čím více zbraní, tím více násilí

*„Sebrat člověku zbraň, protože by mohl někoho zastřelit,
je jako vyříznout mu jazyk, protože by mohl někoho urazit [19].“*

Odpůrci zbraní tvrdí, že čím více je zbraní mezi lidmi, tím více je násilných trestných činů. Ozbrojení zločinci mají převahu, nemají zábrany zbraň použít, mohou napadnout větší počet lidí a způsobit fatální zranění. Dostupnost zbraní je pro zločince jednodušší než pro běžného občana, který musí projít správním byrokratickým procesem, aby získal zbrojní pas a mohl legálně držet zbraň.

Toto tvrzení však pokulhává za současnou situací v Americe, kde v rámci hnutí „Black Lives Matter“ (BLM) byly z některých oblastí zcela vytlačeny ozbrojené policejní složky a řadoví obyvatelé takto postižených oblastí museli se zbraní v ruce bránit vlastní život a majetek. Lze předpokládat, že kdyby neměli k dispozici zbraně, tak by obětí bylo podstatně více a materiální škody by byly větší.

Zbraň odstraší zločince

„Zbraň v ruce je lepší než policista na telefonu [20].“

Jak bylo popsáno výše, vědomí toho, že případná oběť je ozbrojena, může zločince odradit od spáchání trestného činu. To se dělo i při údajně pokojných demonstracích BLM, kdy zločinci a kriminálníci neútočili na lidi, kteří se zbraní bránili své domovy a úmysl zbraň použít byl zjevně deklarován. Zločinci nepodlehli davové psychóze, útok na takové subjekty vyhodnotili jako nevýhodný a raději místo opustili.

Útočník si většinou tipuje své oběti tak, aby byli slabší a tím pro něj snadnější kořistí. Ozbrojená oběť představuje pro zločince komplikaci a větší riziko, že sám útočník bude zraněn či usmrcen.

Bránit se je zakázáno neboli obrana = vězení

V médiích bylo prezentováno několik případů, kdy se občané bránili proti vloupání, napadení nebo krádeži a následně byli odsouzeni za nepřiměřenou obranu. Je zřejmé, že frustrace z opakovaného vykradení bytu či domu může vést k neadekvátním opatřením (jako například instalace samostřílu ve vstupních dveřích do rekreačního objektu). Tím spíše, když objasněnost takových trestných činů ze strany policie není společností vnímána jako dostatečně vysoká.

Roli, samozřejmě, hraje i moment překvapení, kdy například oběť přepadení nemá čas a prostor zkoumat právní rámec vzniklé situace, reaguje ve stresu a snaží se dostat ze situace, kterou ještě nikdy nezažil a na kterou není trénovaný.

Obrana patří do pravomoci policie

Je nezpochybnitelné, že zásadní pravomoc při obraně má policie, ale ta nemůže být všude a nemůže tedy reagovat okamžitě.

Vzhledem k současnému vývoji ve světě lze očekávat zhoršení bezpečnostní situace i v Evropě a také v České republice. Svoji roli sehrají sociální a rasové nepokoje, pandemie a nepříznivý vývoj budoucí ekonomické situace.

Již nyní některé mezinárodní organizace dělají průzkum násilí (včetně domácího) v různých zemích světa v souvislosti s pandemií COVID - 19. Z řady zemí nejsou vůbec dostupná data, protože hranice jsou uzavřené a nezávislí pozorovatelé nemohou provádět místní šetření. Mnohé země hlásí pokles zločinnosti, ale to jen proto, že zločiny nejsou vůbec nahlášeny. Jedná se především o násilí páchané na ženách a dětech, které nemají přístup k orgánům policie.

3.2 Obranné prostředky a občan

Při obraně je nutné mít na paměti několik základních znalostí pravidel pro úspěšné zneškodnění protivníka. Ať už se jedná o to, jak útočníka zneškodnit nebo čím se bránit. Tato část se zabývá obrannými prostředky a základními pravidly k úspěšné obraně.

3.2.1 Obranné prostředky

Obranné prostředky jsou výborným spojencem při útoku protivníka. Jejich použití je snadné a lze je aplikovat jak při nutné obraně, tak při krajní nouzi (pepřový sprej působí stejně na člověka tak i na zvíře). Obranný prostředek však není k ničemu platný, pokud jej máme uložený na nedostupném místě. U žen v tomto případě na dně kabelky, u mužů například v málo přístupné zadní kapse u kalhot nebo ve vnitřní kapse bundy.

3.2.2 Nejrozšířenější obranné prostředky

Je nutno brát na zřetel, že obranné prostředky se nedělí na ty, které jsou vhodné výhradně jen pro ženy nebo jen muže. Obranné prostředky fungují v obou případech a není žádná hanba, když se muž brání pepřovým sprejem nebo žena pistolí.

Mezi nejrozšířenější obranné prostředky patří pepřový sprej. Jeho dostupnost na trhu je vynikající a výhodná je i jeho cena, když si pomyslíme, že s jeho pomocí si můžeme zachránit život. Mezi další obranné prostředky lze zařadit:

- elektrický paralyzér,
- teleskopický obušek,
- plynovou pistolí,
- nůž.

Pepřový sprej lze zakoupit v několika provedeních. Tyto spreje se následně dělí:

- podle trysky
  - střela (JET) – dosáhne nejdále, tenký a silný proud,
  - mlha (FOG) – širší záběr, nejmenší dostřel,
  - pěna (FOAM) – kombinace JET a FOG,
- podle objemu od
  - miniaturní – objem 15 ml,
  - velký – objem 60 ml,
- se světelnou diodou – vhodný pro oslepení protivníka,
- speciální – různé tvary, které člověk neočekává (psací pero) [21].

3.2.3 Základní pravidla pro obranu

Pro úspěšnou obranu proti napadení, kde protivník má výhodu momentu překvapení, je nutno dbát několika zásadních pravidel. Zrak tvoří výraznou část celkového lidského vnímání a lze se na něj spolehnout. Udržování bezpečné vzdálenosti, kdy útok nehrozí (5–15 kroků) a časového intervalu (2–3 sekund) je dostačující pro zastavení nebo zneškodnění protivníka. Dalším vnímacím smyslem je sluch, kde již z větší vzdálenosti lze postřehnout, zdali se k nám někdo blíží nebo ne. Pepřový sprej je uzpůsoben na obranu z určité vzdálenosti, je možné ho použít také jako zpevnění pěsti, není to však jeho primární účel. U pepřového spreje je vhodné brát v potaz také vítr (obzvláště když disponujete pepřovým sprejem typu mlha). Proti útoku pepřovým sprejem neochrání ani sluneční brýle, protože účinek spreje nastane s určitou prodlevou. Útok na protivníka je úspěšný, pokud je útočník zneškodněn a nehrozí další útok. Ale i zde platí zlaté pravidlo—kdo uteče, ten vyhraje. Někdy je výhodnější se útoku vyhnout než se následně bránit.

3.3 Právo občana na obranu

Zákon č.40/1964 Sb., Občanský zákoník [22] (účinný od 1.4.1964 do 1.1.2014)

§ 11–17 Ochrana osobnosti

V minulosti bylo tímto zákonem definováno, že fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

Každý člověk si mohl přiměřeným způsobem pomoci ke svému právu sám, bylo-li jeho právo ohroženo a bylo-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.

V současné době se právo na obranu člověka řídí trestním zákoníkem. Při aktivní obraně je nutné znát právní pojmy, které nám definují zákonné možnosti obrany. Je zcela zásadní uvědomit si rozdíl mezi nutnou obranou a krajní nouzí. A také by mělo být jasné, kdo může zadržet osobu podezřelou ze spáchání trestného činu.

3.3.1 Nutná obrana

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník (účinný od 1.1.2010) [18].

§ 29 Nutná obrana

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.“

„(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku“ [18].

Nutnou obranu nelze považovat za protiprávní. Při vyšetřování trestného činu musí orgány činné v trestním řízení přesně určit, co se stalo a kdo je za to odpovědný. V případě, kdy se napadená osoba musela bránit útoku, se posuzuje, zda byly naplněny zákonné podmínky nutné obrany.

3.3.2 Krajní nouze

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník (účinný od 1.1.2010) [18].

§ 28 Krajní nouze

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.“

„(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet“ [18].

Základním rozdílem mezi nutnou obranou a krajní nouzí je, že nutná obrana směřuje proti útoku člověka, výjimečně i zvířete, zatímco jednání v krajní nouzi směřuje proti jinému nebezpečí. Jako příklad je možné uvést napadení psem. Pokud je člověk napaden volně pobíhajícím psem, tak se nejedná o útok, ale o jiné nebezpečí. Takové napadení se tedy bude posuzovat v rámci kritérií krajní nouze. Pokud ovšem dojde k napadení psem, kterého úmyslně poštvá majitel, pak se bude jednat o nutnou obranu.

Je zcela zásadní rozlišovat nutnou obranu a krajní nouzi, protože každá kategorie má jiné možnosti a způsob, jak lze jiné nebezpečí odvrátit. Osoba napadená volně pobíhajícím psem, a tedy jednajícím v krajní nouzi, má povinnost využít možnosti, jak odvrátit hrozící nebezpečí. Napadený se tedy musí schovat například v oplocené zahradě, v zahradním domku nebo v automobilu, pokud to okolnosti umožňují.

Zákon výslovně uvádí, že v případě krajní nouze nesmí být následek stejně závažný nebo závažnější než ten, který hrozil. Naopak kategorie nutné obrany je zcela odlišná, v jejím případě nesmí být obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Tato skutečnost

znamená, že proti útočníkovi, který útočí holýma rukama se nebudeme bránit motorovou pilou. U soudu by tento způsob sebeobrany nebylo možné obhájit jako nutnou obranu.

Pro lepší názornost si situaci budeme opět ilustrovat na psech. V případě, že volně pobíhající pes napadne jiného psa, pak majitel napadeného psa může zakročit pouze způsobem, který nepřivede stejně závažný nebo ještě závažnější následek. Vycházíme tedy z předpokladu, že život a zdraví napadeného psa nemá vyšší hodnotu než život a zdraví agresivního cizího psa. Pokud se ale majitel napadeného psa pokusí cizího agresivního psa odtrhnout od svého a ten následně zaměří svou agresi vůči majiteli, pak lze konstatovat, že zdraví a život člověka má zcela jistě vyšší hodnotu než agresivní pes. Vždy tedy bude záležet na okolnostech, za jakých k útoku došlo.

V případě, že majitel svého psa úmyslně poštvne na jinou osobu, jedná se již o útok. V takovém případě má napadená osoba mnohem větší možnosti obrany, protože se jedná o zcela zjevně nepřiměřený způsob útoku.

Rozpoznání rozdílu mezi nutnou obranou a krajní nouzí je zásadní pro pochopení mezí, které právo klade na obranné jednání bránící se osoby. V případě krajní nouze je obránce výrazně více svázán, pokud jde o povinnost využití alternativ (například útěk) a také co do závažnosti následku způsobeného obranným jednáním (obrana nesmí způsobit horší následky).

3.3.3 Zadržení osoby

Zákon č.141/1961 Sb., Trestní řád (účinný od 1.1.1962) [23] ukládá, kdo a jakým způsobem může zadržet osobu, co v této situaci dělat a jak se zachovat.

§ 76, odstavec (2) – zadržení osoby podezřelé

Ostatní odstavce se týkají pouze orgánů činných v trestním řízení.

„(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [23].

Zadržen podezřelou osobu dle §76 odst. 2 může kdokoliv, tedy i soukromé osoby (občané). Vzhledem k tomu, že se jedná o omezení osobní svobody osoby, tak na základě tohoto ustanovení lze takovou osobu zadržet pouze v případě, že je tato osoba důvodně podezřelá ze spáchání trestného činu. K zadržení není možné tedy přistoupit v případech, kdy se tato osoba dopustí pouze přestupku či jiného správního deliktu.

Soukromé osoby, tedy občané, obvykle nemají právo zasahovat do osobní svobody jiných osob, protože osobní svoboda člověka je chráněna zákonem. K zadržení osoby podle §76 odst. 2 tedy může dojít jen je-li potřeba zjistit totožnost zadržené osoby, zamezit jejímu útěku nebo zajistit důkazy. Proto lze zadržení podezřelé osoby chápat jako jistý druh nutné obrany. Pokud se podaří podezřelou osobu zadržet při spáchání trestného činu, tak dojde k tomu, že zároveň odvrátíme hrozící nebo trvající útok na zákonem chráněný zájem. Snahou je tedy zajistit osobu podezřelou ze spáchání trestního činu pro účely pozdějšího trestního řízení.

3.4 Proti komu je vedena regulace a proč – nesprávně namířeny

Regulace zbraní má za následek to, že většina lidí se v otázce obrany spoléhá na státní orgány. Nikde jsem však nezaznamenal, že by policie stála na každém rohu a sledovala, zdali se někde nedějí nezákonné věci, přepadení nebo jiné nezákonné činnosti. Tímto způsobem jsou regulace zbraní nesprávně namířeny proti lidem, kteří se chtějí bránit, ale náročnost získání povolení pro držení zbraní je odrazuje. Argumentace tím, že se zabrání masovým vrahům a teroristům v používání těchto zbraní, je naprosto scestná a neadekvátní. Tito jedinci nedisponují legálně nabytými zbraněmi, ale obstarávají si je nelegálně na černém trhu.

3.5 Pravidla v USA

Je obecně známo, že země s „volnějšími“ předpisy pro vydávání zbraní jsou právě Spojené státy americké (vyjma Izraele a podobných). Je vhodné mít na paměti, že se zabýváme pouze zbraněmi podléhajícími registraci, nikoli zbraněmi, které lze nelegálně obstarat na černém trhu.

Ve Spojených státech pouze tři z padesáti států požadují povolení k nákupu pušek a brokovnic. Jsou to Kalifornie, Connecticut a Havaj. Kalifornie požaduje po žadatelích, aby složili písemný test a určili třídu bezpečnosti zbraně. I přesto, že získání zbraní ve Spojených

státech je velmi snadné, existují zde tzv. „gun-free zones“, kde je nošení zbraní zakázáno [24].

3.5.1 USA – Texas, Missouri

V současnosti má v Texasu povolení k nošení zbraně přibližně 4,88% obyvatel, resp. 6,57% dospělé populace, což je přibližně dvojnásobek oproti ČR [25]. Povolení smí získat osoba starší 21 let s čistým trestním rejstříkem, bez dluhů na daních, poplatcích a výživném, která projde určeným výcvikem a splní další zákonné podmínky. Míra povolení v populaci a její aktivní využívání má zásadní dopad na pravděpodobnost přítomnosti ozbrojeného civilisty na případném místě útoku, a tedy i šanci pachatele zastavit.

Ve srovnání s ČR má Texas poměrně složitou úpravu zón beze zbraní. Kromě těch určených zákonem (školy, soudní budovy atd.) smí také každý obchod u vchodu vyvěsit ceduli zakazující přístup osobám se zbraní, buď obecně nebo pouze s viditelně nošenou.

Ve snaze zvýšit ochranu měkkých cílů Texas v roce 2016 zrušil dlouholetý zákaz nošení zbraní na univerzitách a je také v popředí zavádění ochrany základních a středních škol prostřednictvím vybraných ozbrojených zaměstnanců, včetně pedagogů [25].

Ve státě Missouri je možné nosit zbraně viditelně a není k tomu nutné žádné povolení. Neexistuje zde požadavek na registraci zbraní, ani není nutné mít povolení k nákupu zbraní. Někteří speciálně vycvičení pracovníci škol mohou nosit zbraně ve škole.

Držitel zbraně musí být starší 19 let, musí být občan nebo rezident USA, musí být rezident státu Missouri, musí projít speciálním výcvikem pro použití zbraní, nesmí být odsouzen pro násilný trestný čin, musí být zdravotně a mentálně způsobilý k držení zbraně a také nesmí být propuštěn z ozbrojených složek USA za trestný čin.

Třetí kapitola byla zaměřena na nejrozšířenější mýty, které jsou šířeny o zbraních. Rozebrali jsme nejrozšířenější obranné prostředky a základní pravidla pro obranu. Byly definovány pojmy jako nutná obrana, krajní nouze a zadržení osoby. Dále byla popsána pravidla pro držení a nošení zbraní, která platí ve státech Texas a Missouri.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 Trestná činnost a regulace

V následující kapitole se zaměříme na zbraně, které nepodléhají registraci u Policie České republiky. Tyto zbraně patří k nejčastěji používaným zbraním při páchání trestné činnosti. Lze je zakoupit bez jakéhokoli dokladu, určujícího právo vlastnit tuto zbraň. Není tedy divu, že si útočníci vybírají právě tento typ zbraní pro své nekalé účely. Ve většině případů jsou tyto zbraně levné (kuchyňský nůž), lehce dostupné a velmi účinné. Lze s nimi páchat velké poškození jak na majetku, tak i na zdraví člověka. Provedeme také názorné srovnání majetkové a násilné kriminality ve státech EU a nordických státech.

4.1 Zbraně určené k jiným účelům, než je předpokládáno

Následující část obsahuje souhrn neobvyklých zbraní, které nejsou primárně určeny k páchání trestné činnosti. Těmito zbraněmi je možné na protivníka zaútočit, zneškodnit jej nebo jej i zabít. Není proti nim vedena žádná regulace a může je vlastnit naprosto každý občan nebo zločinec.

4.1.1 Sportovní náčiní

Výčet několika sportovních náčiní a jejich využití mimo sport.

Baseballové pálky – určeny výhradně ke sportovním účelům, avšak velmi kvalitně provedená zbraň pro zneškodnění protivníka. Její vlastnosti umožňují praktické zacházení a při dobře provedeném úderu mohou útočníka i zabít.

Golfové hole – další ze zbraní, určených pro sportovní účel. Pro jejich křehkost nejsou vhodné pro ničení majetku, ale lze s nimi provést efektivní útok na osobu.

Tenisové rakety – shodné využití s výše uvedenými, rám je však velmi křehký na přímý zásah, avšak několik úderů vydrží.

4.1.2 Chladné zbraně (zahradní náčiní, pracovní nástroje)

Mačety – lze použít jako sečné a bodné zbraně, jsou delší než nože a mají tedy větší rozsah, udržují větší odstup od osoby, způsobují větší rozsah poranění na těle.

Sekery – jsou krátké sečné zbraně, lze využít jak ostří, tak tupé strany sekery, je možné je použít jak k útoku, tak k ničení majetku.

Nože – nůž je velmi lehce dostupný nástroj, který má každodenní využití, k dispozici jej má každý člověk. Kromě běžných kuchyňských nožů existují i speciálně upravované nože, které mají speciální ostří, specifické tvary.

Motorové pily – nejsou tak běžné jako například nože a sekery, ale mají velkou schopnost odstrašit (silný zvuk motoru) a také mají velkou útočnou sílu. Ten, kdo drží zapnutou motorovou pilu má zcela jistě převahu a je velmi nebezpečný.

4.1.3 Další prostředky

Větve, klacky, sloupky, tyče, kameny, dlažební kostky – jedná se o prostředky, které může útočník použít bezprostředně, aniž by se dlouze na útok připravoval. Využije momentální situace a použije cokoliv, co mu přijde pod ruku. Tyto prostředky mohou být použity jak k útoku na osobu, tak k ničení majetku nebo například k rabování.

4.2 Trestné činy s těmito zbraněmi

Jak je zřejmé z tabulek uvedených výše, nejčastěji se k páchání trestné činnosti používá jiný předmět jako zbraň. Jedná se v zásadě o předměty denní potřeby, jako například nůž nebo dopravní prostředek. Je zcela nemožné zavést jakoukoliv regulaci v používání těchto předmětů, protože jsou volně k dispozici všem bez omezení.

4.3 Srovnání majetkové a násilné kriminality

Mezi nejčastější trestné činy patří majetková a násilná kriminalita. V následující části budou rozebrány některé z majetkových a násilných činů, vyskytující se na území České republiky v porovnání se státy Evropské unie a nordickými státy.

4.3.1 Státy Evropské unie (mimo nordické státy)

Mezi státy EU jsou řazeny státy, které již jsou součástí EU, tzn., že státy, které žádají o vstup do EU (Albánie, Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko) nejsou v těchto statistikách zahrnuty.

V následující tabulce jsou zobrazeny počty vloupání do obytných prostor za období let 2004 až 2007.

Tab. 10. – Vloupání

Země / Rok	2004	2005	2006	2007
Belgie	57 484	56 978	63 615	62 964
Bulharsko	25 565	22 379	23 460	22 208
Česko	11 670	10 361	9 603	9 163
Estonsko	5 752	4 766	3 928	3 096
Francie	202 880	181 503	177 840	165 780
Chorvatsko	3 734	3 396	2 981	3 094
Irsko	24 913	26 381	24 788	23 603
Itálie	112 112	122 250	143 726	169 367
Kypr	3 311	2 812	3 084	2 656
Litva	9 174	7 065	6 637	5 516
Lotyšsko	6 031	4 310	4 624	3 654
Lucembursko	2 100	1 486	1 838	2 030
Maďarsko	18 671	17 786	16 856	17 415
Malta	782	1 113	856	735
Německo	124 155	109 736	106 107	109 128
Nizozemsko	95 952	96 015	95 165	89 415
Polsko	66 795	59 325	46 610	37 644
Portugalsko	22 587	21 840	23 314	22 324
Rakousko	20 276	21 227	18 945	20 040
Rumunsko	10 002	9 135	9 165	10 829
Řecko	26 489	37 595	42 069	49 886
Slovensko	3 023	2 809	2 602	2 437
Slovinsko	2 750	2 286	2 220	2 282
Španělsko	81 552	81 495	80 981	72 723

Zdroj dat z <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics->

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

V následující tabulce jsou zobrazeny počty loupeží za období let 2004 až 2007.

Tab. 11. – Loupeže

Země	2004	2005	2006	2007
Belgie	24 240	23 995	22 820	21 186
Bulharsko	4 131	3 754	2 875	2 996
Česko	5 931	5 368	4 613	4 668
Estonsko	1 632	1 298	1 005	887
Francie	119 641	124 600	127 190	112 885
Chorvatsko	1 622	1 560	1 445	1 272
Irsko	2 702	2 406	2 475	2 151
Itálie	66 643	65 724	71 762	74 130
Kypr	100	73	66	69
Litva	5 323	5 206	4 343	3 802
Lotyšsko	2 467	2 163	2 248	1 468
Lucembursko	339	351	263	331
Maďarsko	3 227	2 982	2 709	3 119
Malta	265	256	222	200
Německo	59 732	54 841	53 696	52 949
Nizozemsko	17 683	16 445	14 485	13 660
Polsko	41 287	36 347	29 472	22 766
Portugalsko	21 051	20 183	20 870	18 427
Rakousko	4 798	4 770	5 095	5 036
Rumunsko	3 087	3 326	4 078	2 496
Řecko	2 339	2 084	2 463	2 823
Slovensko	2 156	1 919	1 594	1 429
Slovinsko	398	429	525	450
Španělsko	88 413	90 104	90 591	89 884

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

V následující tabulce jsou zobrazeny případy újmy na zdraví za období let 2004 až 2007.

Tab. 12. – Újma na zdraví

Země	2004	2005	2006	2007
Belgie	109 175	111 451	113 952	115 645
Bulharsko	11 284	10 623	8 766	8 696
Česko	24 025	22 079	19 454	19 976
Estonsko	3 287	4 755	5 154	5 834
Francie	292 088	307 501	326 065	324 765
Chorvatsko	11 292	12 405	13 235	12 966
Irsko	9 615	9 414	9 920	10 188
Itálie	131 764	136 322	145 209	153 997
Kypr	383	325	319	301
Litva	6 566	6 561	5 498	4 754
Lotyšsko	3 366	2 879	2 750	1 919
Lucembursko	2 433	2 367	2 471	3 233
Maďarsko	33 364	32 760	29 728	29 645
Malta	406	403	390	422
Německo	211 172	212 832	215 471	217 923
Nizozemsko	109 887	138 915	138 215	138 850
Polsko	74 614	68 141	61 399	54 629
Portugalsko	24 266	23 232	24 157	21 734
Rakousko	41 044	42 928	43 316	46 217
Rumunsko	6 388	6 469	7 240	5 580
Řecko	10 145	10 271	10 427	10 851
Slovensko	13 755	13 575	11 584	10 274
Slovinsko	2 928	2 856	3 069	3 087
Španělsko	108 820	112 426	114 205	113 473

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

V následující tabulce jsou zobrazeny počty úmyslných vražd za období let 2004 až 2007.

Tab. 13. – Úmyslné vraždy

Země	2004	2005	2006	2007
Belgie	267	221	223	211
Bulharsko	240	196	183	169
Česko	134	108	130	126
Estonsko	91	113	91	93
Francie	990	976	879	826
Chorvatsko	89	76	75	66
Irsko	45	65	70	85
Itálie	767	648	663	685
Kypr	15	15	12	11
Litva	356	404	302	284
Lotyšsko	199	127	148	117
Lucembursko	2	4	9	7
Maďarsko	209	164	175	137
Malta	7	4	0	4
Německo	868	869	808	757
Nizozemsko	191	174	128	143
Polsko	633	555	490	525
Portugalsko	144	135	155	185
Rakousko	59	54	60	45
Rumunsko	516	453	438	416
Řecko	111	132	110	128
Slovensko	122	106	89	89
Slovinsko	29	20	12	24
Španělsko	520	518	476	482

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

V následující tabulce je uvedena celková kriminalita ve státech EU za období let 2004 až 2007.

Tab. 14. – Kriminalita celkem – státy EU

Země	2004	2005	2006	2007
Belgie	1 013 674	999 396	1 022 813	1 034 430
Bulharsko	142 093	137 800	136 410	134 685
Česko	351 629	344 060	336 446	357 391
Estonsko	53 048	52 916	51 834	50 375
Francie	3 825 442	3 775 838	3 725 588	3 589 293
Chorvatsko	85 416	79 946	81 049	75 857
Irsko	99 244	102 206	103 178	Nedostupné
Itálie	2 417 716	2 579 124	2 771 490	2 933 146
Kypr	7 615	7 212	7 917	7 556
Litva	84 136	82 074	75 474	67 990
Lotyšsko	62 173	51 435	62 328	55 620
Lucembursko	26 907	25 321	25 913	28 252
Maďarsko	418 833	436 522	425 941	426 914
Malta	18 384	18 580	16 527	15 005
Německo	6 633 156	6 391 715	6 304 223	6 284 661
Nizozemsko	1 319 482	1 348 285	1 311 770	1 303 835
Polsko	1 461 217	1 379 962	1 287 918	1 152 993
Portugalsko	416 420	392 714	399 563	398 575
Rakousko	643 648	605 272	589 495	594 240
Rumunsko	231 637	208 239	232 659	281 457
Řecko	405 627	455 952	463 750	423 422
Slovensko	131 244	123 563	115 152	110 802
Slovinsko	86 568	84 379	90 354	88 197
Španělsko	2 141 295	2 230 906	2 267 114	2 309 859

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

explained/index.php/Archive:Crime_statistics sestavil autor [26].

V rámci Evropské unie je zjevný rozdíl mezi jednotlivými státy. Nejvíce trestných činů a největší kriminalita je v Německu, Francii, Itálii, Španělsku, Nizozemí a Belgii. Diferenciace v počtu spáchaných trestných činů je dána zejména rozlohou země, počtem obyvatel, sociální strukturou a ekonomickou úrovní.

Ze zemí východního bloku má největší kriminalitu Polsko. Naopak Česká republika se řadí mezi země s nižší kriminalitou a v povědomí lidí se naše země řadí mezi bezpečné země. Nejnižší míru kriminality mají menší země s nejmenší rozlohou, nejmenším počtem obyvatel, a především země ostrovní, jako je Malta a Kypr.

4.3.2 Nordické státy

Mezi nordické státy patří Dánsko, Finsko, Island, Norsko a Švédsko. Tyto země mají vysokou životní úroveň oproti některým zemím EU. Proto komparace nordických států a států EU mohou přinést zajímavé poznatky.

V následující tabulce jsou uvedeny počty vloupání do obytných prostor pro nordické státy za období let 2004 až 2007.

Tab. 15. - Vloupání

Země	2004	2005	2006	2007
Dánsko	32 956	29 439	31 204	36 342
Finsko	7 901	7 281	5 923	6 532
Island	2 769	2 244	2 365	2 277
Norsko	8 613	8 136	7 268	6 777
Švédsko	17 573	16 654	15 005	16 936

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

Tabulka počtu loupeží spáchaných na území nordických států za období let 2004 až 2007.

Tab. 16. – Loupeže

Země	2004	2005	2006	2007
Dánsko	19 393	19 078	19 625	20 597
Finsko	36 450	37 105	38 037	41 664
Island	Nedostupné			
Norsko	21 360	21 381	22 591	23 205
Švédsko	86 107	94 205	98 154	104 627

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

Počty případů újmy na zdraví v nordických státech za období let 2004 až 2007.

Tab. 17. – Újma na zdraví

Země	2004	2005	2006	2007
Dánsko	19 393	19 078	19 625	20 597
Finsko	36 450	37 105	38 037	41 664
Island	Nedostupné			
Norsko	21 360	21 381	22 591	23 205
Švédsko	86 107	94 205	98 154	104 627

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

Úmyslné vraždy na území nordických států za období 2004 až 2007.

Tab. 18. – Úmyslné vraždy

Země	2004	2005	2006	2007
Dánsko	60	70	45	76
Finsko	144	113	112	128
Island	3	3	0	2
Norsko	36	33	33	30
Švédsko	102	83	91	111

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

Tabulka celkové kriminality na území nordických států za období 2004 až 2007.

Tab. 19. – Kriminalita celkem – nordické státy

Země	2004	2005	2006	2007
Dánsko	474 419	432 704	425 093	445 271
Finsko	445 465	432 302	416 131	435 824
Island	16 565	12 028	13 483	13 038
Norsko	287 821	275 684	277 016	271 172
Švédsko	1 248 743	1 241 843	1 224 958	1 306 324

Zdroj dat z [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics)

[explained/index.php/Archive:Crime_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics) sestavil autor [26].

Nordické země se obecně vyznačují nízkou mírou kriminality, přesto lze vyzorovat vyšší kriminalitu ve Švédsku oproti jiným nordickým zemím. Bezpochyby zde, stejně jako v jiných zemích EU, hraje roli rozloha země, počet a skladba obyvatelstva, dále podnebí a také náklonnost k požívání alkoholu.

Na závěr si provedeme srovnání násilné kriminality a loupeží mezi zeměmi EU a nordickými státy. V rámci zemí EU (Tab. 14) patří Kypr mezi země s nejnižší mírou kriminality. V průběhu let se celkový počet trestných činů výrazně nezměnil. Toto nízké číslo přičítám (v porovnání s ostatními státy) nízkému počtu obyvatel a izolovanosti ostrovní země. Celková kriminalita na Kypru je ve srovnání s kriminalitou v Německu na úrovni 0,1 %. Na druhou stranu k zemím s nejvyšší mírou kriminality patří Německo. Zde je možno říct, že kriminalita ve sledovaném období postupně klesá, ne však výrazným tempem. Tento poměrně setrvalý stav je s největší pravděpodobností způsoben velkou rozlohou země, vysokým počtem obyvatelstva, velkým podílem cizinců v zemi a také snadnou geografickou dostupností díky otevřeným hranicím v rámci Evropské unie. Vysoká životní úroveň v zemi

může lákat zločince. Pokud srovnáme celkovou kriminalitu v České republice s kriminalitou v Německu, tak se pohybujeme v rozmezí 5,3 až 5,7 %.

Jak je patrné z (Tab. 15) zemí s nejmenším počtem vloupání je ostrovní stát Island, který nepatří mezi nejlidnatější. Toto číslo postupem času klesá, což může být v důsledku vysoké životní úrovně nebo vysoké objasňenosti těchto případů. Pokud srovnáme počet vloupání na Islandu se stejným typem kriminality v Dánsku, pak se pohybujeme na úrovni 6,3 až 8,4 % ve sledovaných letech. V rámci Evropské unie patří k zemím s nejmenším počtem vloupání ostrovní Malta. Počtem obyvatel předčí Island, je zde však velmi nízký počet vloupání do obytných prostor. Počet vloupání na Maltě ve srovnání s Francií se pohybuje v rozmezí 0,4 až 0,6 % a počet vloupání v České republice ve srovnání s Francií se pohybuje v rozmezí 5,4 až 5,7 %.

Jak je uvedeno výše, k nordickým zemím s nejvyšším počtem vloupání patří překvapivě Dánsko. Navzdory tomu, že Dánsko se řadí k zemím s nejnižší mírou nezaměstnanosti, je toto číslo poněkud vysoké. S celkovým počtem téměř 6 miliónů obyvatel můžeme Dánsko porovnat se Slovenskem, které má však 11x menší počet vloupání do obytných prostor. Rozdíl v počtu vloupání je zřejmě způsoben velmi rozdílnou životní úrovní v těchto zemích.

Z (Tab. 18) je možno vyčíst, že zemí s nejmenším počtem úmyslných vražd je opět Island. Je to nejspíš v důsledku vysoké životní úrovně, poklidného způsobu života, izolovanosti a temperamentu obyvatel. Ve srovnání s Finskem je počet úmyslných vražd na Islandu v rozmezí 0 až 2,6 %.

U zemí EU z (Tab. 13) je pozice s nejmenším počtem úmyslných vražd obsazena ostrovním státem Malta a Lucemburským velkovévodstvím. Pokud srovnáme počet úmyslných vražd na Maltě se stejným typem kriminality ve Francii, pak se pohybujeme v rozmezí 0 až 0,7 %.

Z (Tab. 19) lze vysledovat, že celková kriminalita v nordických státech je nejnižší na Islandu a ve srovnání se Švédskem se pohybuje v rozmezí 0,9 až 1,3 %.

5 Obrana v komerční bezpečnosti

V této kapitole se budeme zabývat obranou v komerční bezpečnosti a podmínkami pro úspěšnou profesní obranu.

Obrana člověka je především zaměřena na obranu jeho života, zdraví, svobody, majetku a cti. Oblast komerční bezpečnosti se zaměřuje zejména na obranu a ochranu zájmů chráněných zákonem. Jedná se zpravidla o smluvní vztah mezi chráněným subjektem a subjektem profesní obrany, který plní konkrétně zadané smluvní úkoly. Komerční bezpečnost má defenzivní charakter, ale v reálném životě se ani pracovníci komerční bezpečnosti nevyhnou konfliktním situacím, kdy musí bránit svůj život a zdraví [27].

5.1 Rozdělení obrany

Obranu lze rozdělit do následujících skupin:

- sebeobranu,
- profesní obranu
  - komerční,
  - státní [27].

Profesní státní obranu vykonávají výhradně silové složky, mezi které patří Armáda ČR, Policie ČR, Vězeňská služba, Justiční stráž, Celní správa, špionážní a kontrašpionážní služby a obecní policie. Tyto složky vykonávají svou činnost podle speciálních zákonů a mají za cíl chránit státní teritorium, státní zřízení, obyvatelstvo, státní majetek, zákony apod. [27].

Profesní obranu vykonávají některé státní, polostátní a především soukromé organizace a osoby. Mezi profese vykonávající profesní obranu patří průmysl komerční bezpečnosti (soukromé bezpečnostní služby a osoby podnikající v tomto oboru), kurýři, doručovatelé, pokladní, směnárníci, exekutoři, revizoři, průvodčí, ošetřovatelé, hasiči, učitelé a řada dalších. Tyto subjekty prioritně chrání především majetek a jejich činnost je regulována všeobecnými právními předpisy [27].

Sebeobrana má za cíl ochránit život, zdraví a majetek jednotlivých osob nebo malé skupiny obyvatelstva. Nejrozšířenější formou realizace sebeobrany jsou kurzy sebeobrany pro veřejnost, organizace a jednotlivce, dlouhodobě cvičící kluby, organizace a kroužky bojových sportů, branné prvky masového charakteru, výuka ve školách zaměřená na eliminaci

šikany, krádeží a násilí. Sebeobrana jednotlivců a zájmových skupin se řídí všeobecnými právními předpisy, včetně trestního zákona č. 40/2009 Sb. [18][27].

5.2 Podmínky pro úspěšnou profesní obranu

Profesní obrana je ovlivněna řadou faktorů, především však velmi výrazně záleží na požadavcích zadavatele a možnostech dodavatele. V současné době se upřednostňuje forma bezkontaktního řešení obranných situací, ale nelze zcela eliminovat obranné situace, kdy je nutné využít techniku sebeobrany.

Úspěšná komerční obrana závisí na lidském potenciálu (vzdělání, ohodnocení, zabezpečení atd.), na ekonomické stabilitě a možnostech (firma, jednatel, kvalitní vybavení), na poptávce po této službě, na bezpečnostní situaci v dané lokalitě, na možnosti kontinuálního vzdělávání v profesní obraně kvalifikovanými lektory a v neposlední řadě na pozitivním, zpravidla osobním vztahu managementu a pracovníků k profesní obraně [27].

Profesní komerční obranu lze rozdělit do tří úrovní: základní, střední a speciální.

Základní rozsah profesní obrany má základ v komunikaci (informování, napomenutí, zamezení vstupu, zadržení apod.), ve výcviku v technice (obrný postoj, pádová technika, vyproštění z držení, použití obranných prostředků) a v taktickém výcviku (znalost prostoru, poziční výhody, demonstrační cvičení atd.) [27].

Střední rozsah profesní obrany je rozšířen o oblast lidské psychiky, psychologie, práva a teorie sebeobrany. Pracovníci profesní komerční bezpečnosti (jako např. recepční, strážný, detektiv atd.) by měli zvládat stres a strach, měli by umět komunikovat v obranné situaci, měli by se orientovat v právních pojmech jako je nutná obrana, krajní nouze a zadržení, v praktické rovině by měli projít výcvikem v technice profesní obrany, v taktickém jednání a chování, podstatný je také výcvik s poutacími prostředky, s palnými zbraněmi a s doplňkovými zbraněmi [27].

Speciální rozsah profesní obrany se týká pracovníků, kteří plní nadstandardní pracovní úkoly spojené s ochranou osob (bodyguard) nebo se zabezpečením pořádku na sportovních akcích (nejčastěji se to týká fotbalových utkání). Příprava je jak teoretická (psychologická příprava, právní příprava, komunikace, teorie sebeobrany), tak praktická (výcvik techniky beze zbraně, výcvik techniky s obrannými prostředky, výcvik se zbraněmi a kombinovaný výcvik) [27].

Závěrem lze konstatovat, že právní rámec profesní obrany není upraven speciálními zákony, jako například profesní státní obrana. Řídí se standardními zákony, které jsou platné i pro laickou veřejnost. Domnívám se, že průmyslu komerční bezpečnosti by prospěl profesní komerční zákon, který by jasně a srozumitelně definoval pravomoci a povinnosti subjektů operujících v této oblasti. Mohlo by se jednat o takový právní kodex, jako mají například auditoři, daňoví poradcové, exekutoři a jiní. Tím by mohlo dojít k profesionalizaci celého odvětví, ke zvýšení úrovně, k pozitivnějšímu vnímání této profese veřejností, k vymahatelnosti povinností odbornou komorou a v neposlední řadě také k vyloučení z komory v případě hrubého porušení zákonných norem.

6 Regulace zbraní, obranných prostředků a obrany – dopad na ochranu osob a majetku v komerční bezpečnosti

Průmysl komerční bezpečnosti se v zásadě dělí na ochranu osob a ochranu majetku [28]. Činnost pracovníků komerční bezpečnosti je tedy ze své podstaty velmi rozmanitá, různě náročná na psychickou odolnost a fyzickou připravenost, zásadně odlišná co do technického vybavení při výkonu práce a profesního výcviku. Vše se odvíjí od konkrétní pracovní pozice a náplně práce pracovníka komerční bezpečnosti. Jiné profesní požadavky budou kladeny na pozici recepční, jiné na pracovníky zabývající se přepravou finanční hotovosti a cenností a podstatně jiné na vyhazovače z diskotéky nebo nočního klubu (bouncer). Každá profese totiž čelí jiným hrozbám a rizikům, také následky útoku jsou různé. A proto je důležité zabývat se efektivními možnostmi jejich profesní obrany, používáním obranných prostředků a výcviku ve střelbě či v bojových sportech.

Na výše zmíněných profesích lze názorně ilustrovat konkrétní hrozby a rizika plynoucí z dané pozice a také možnosti jejich obrany v mezích zákona.

Jako první příklad uvedeme pozici recepční. Je to v podstatě osoba v první linii, se kterou se návštěvník firmy nebo hotelu setká. Jejím úkolem je poskytnout především informace zákazníkům, popřípadě zaměstnancům, evidovat a ohlašovat návštěvy, přijímat listovní zásilky a balíky apod. Recepční se při své práci setkává s řadou osob, z nichž některé jsou závadové a přicházejí s úmyslem někoho napadnout, okrást, zcizit firemní (hotelové) zařízení či vybavení nebo se pomstít, například za propuštění z práce. Útočníkem může být jak cizí osoba, tak třeba i bývalý zaměstnanec firmy. Recepční může nejčastěji čelit riziku napadení agresorem, který je pod vlivem návykové látky, dále může být fyzicky i sexuálně obtěžována a také může být napadána slovně (nadávky, urážky). Z těchto konfliktních situací si může odnést zdravotní následky (v případě fyzického napadení) nebo psychické trauma. Recepční může na svoji obranu použít obranný prostředek, který není nijak regulovaný zákonem (pepřový sprej), dále může přivolat hotelovou ochranku nebo kolegy, popřípadě přivolat policii. Právní rámec, který umožňuje její obranu je totožný s obranou řadového občana, recepční nemá žádná zvláštní práva ani vymoženosti, obvykle nebývá vyzbrojena a její pozice je oslabena tím, že se ve většině případů jedná o ženu, tedy fyzicky slabší osobu.

Druhý příklad je nutno začít v širším rozsahu. Jedná se pracovníky přepravy finančních hotovostí. Občas je možné si těchto pracovníků všimnout při nákupu v obchodě, kdy

většinou dva lidé oblečení do stejného pracovního úboru vkročí do prodejny a nesou kufřík s tržbami. Tito pracovníci nebývají nijak ozbrojeni, v některých případech jsou pokročilého věku a s nedostatečnými předpoklady pro tuto práci. To se ovšem liší od místa, odkud je finanční hotovost převážena. Jak je zřejmé, tito pracovníci nebudou mít za úkol přepravu finanční hotovosti například z České národní banky. Tento rozdíl je obrovský a myslím si, že pracovníci, kteří jezdí do obchodů aj., pro finanční hotovost mohou být vystaveni útoku pravděpodobněji. Pracovníci přepravy finanční hotovosti, cenin a cenností mají specifický úkol, a to bezpečně a spolehlivě přepravit zásilky peněz, cenin, cenností a dalších zásilek s významnou vědeckou, personální, obchodní nebo uměleckou hodnotou. Takto se mohou přepravovat kromě peněz také cenné papíry, drahé kovy, drahé kameny, šperky, umělecká díla, plány, know – how, odborná dokumentace, ale také se mohou doprovázet osoby a převážet zvířata. Vzhledem k náročnosti úkolu a značné finanční a emocionální hodnotě přepravovaných zásilek musí pracovníci splňovat řadu požadavků, aby mohli v této profesi pracovat. Základním předpokladem je dobrý zdravotní a psychický stav, dobrá fyzická kondice, samozřejmostí je trestní bezúhonnost, loajalita, odpovědnost, spolehlivost, mlčenlivost a také morální chování. Pracovníci komerční bezpečnosti v této profesi musí také zvládnout odbornou přípravu, profesní obranu, musí získat zbrojní průkaz a absolvovat střelecký výcvik. Z toho vyplývá, že tuto činnost mohou vykonávat jen osoby, které splňují zákonné požadavky k držení zbraní, jejich činnost je tedy regulována zákonem o zbraních a dalšími zákonnými normami.

Pracovníci při vykonávání činnosti čelí řadě bezpečnostních rizik. Rizikové je zejména přebírání, ukládání nebo předávání zásilky. Dále může dojít k úmyslnému nebo nedbalostnímu úniku informací, kdy dojde k prozrazení údajů o typu zásilky, její finanční hodnotě, může být prozrazen způsob, trasa a čas přepravy dané zásilky. Objevují se také případy, kdy jsou pachatelé propojeni se zaměstnanci přepravní společnosti, čímž získávají cenné informace o přepravě a mohou tak účinně zaútočit a zmocnit se cenností. K dalším rizikovým faktorům patří také technická závada na vozidle, závada přepravních boxů či kontejnerů, prostředků komunikace nebo obranných prostředků. Mohou nastat také zdravotní komplikace posádky nebo může dojít k dopravní nehodě, a to buď k náhodné, nebo i úmyslně zaviněné. Faktorem komplikujícím přepravu mohou být i kolony, silniční uzávěry, dopravní špička či jiné překážky na trase, které mohou vést ke zpomalení vozidla, k jeho zastavení nebo ohrožení. Při plnění pracovních úkolů může dojít i k fatálním následkům, které bohužel vedou ke smrti zúčastněné osoby či osob.

K zajištění bezpečnosti při přepravě cenných zásilek je proto nutné zvolit nejvhodnější způsob přepravy, vyhovující typ zavazadla či kontejneru, je třeba detailně připravit trasu a zapojit případně průzkumné vozidlo. Významným pozitivním bezpečnostním faktorem je i počet zaměstnanců, kteří zabezpečují přepravu, jejich výstroj a výzbroj, výcvik a zkušenosti. Vyšší počet zaměstnanců znamená vyšší míru bezpečnosti, ale také vyšší náklady.

Z dlouhodobého hlediska je důležitý zejména výběr nových zaměstnanců, dále jejich soustavná příprava a výcvik, monitorování a vyhodnocování jejich nestandardního chování, změny ve zvycích, ve způsobu života. Zdravotními prohlídkami lze eliminovat zdravotní komplikace pracovníků. Důslednou kontrolou všech technických prostředků používaných při přepravě lze minimalizovat rizika technických závad a selhání.

Jako poslední příklad je uvedena pozice vyhazovače. Jeho hlavním úkolem je zajišťování bezpečnosti na diskotékách, v barech, hernách, klubech a jiných zařízeních, kde dochází k vysoké koncentraci lidí. Bouncer má především za úkol monitorovat prostor, sledovat chování návštěvníků, uklidňovat konflikty a pokud je to nezbytné, tak vyvést agresivního člověka ze střeženého prostoru. Vzhledem k charakteru prostředí, ve kterém se vyhazovač pohybuje, dochází nejčastěji ke konfliktům s lidmi pod vlivem alkoholu či omamných a psychotropních látek. Tito lidé bývají agresivnější, konfliktnější, jejich kuráž a sebevědomí jsou posílněny návykovou látkou, takže dochází k napadání ostatních návštěvníků zařízení, k obtěžování přítomných žen nebo obsluhujícího personálu. Dochází také ke slovní agresi a někteří jedinci se odhodlají přijít do monitorovaného prostoru i s nebezpečným předmětem jako je třeba baseballová pálka.

Vyhazovač bývá oproti opilým návštěvníkům obvykle v převaze jak fyzické, tak psychické. Jeho činnost je v podstatné míře preventivní, má především konfliktům předcházet, usměrňovat a již vzniklé konflikty řešit nejlépe domluvou či napomenutím, pokud možno bezkontaktně. Pokud tyto metody nejsou účinné, dochází k fyzickému kontaktu bouncera s problémovou osobou a k jejímu vyvedení z prostoru. V této fázi může dojít k eskalaci konfliktu, protože vyváděná osoba může vnímat situaci tak, že bouncer použil nepřiměřenou sílu a začne se intenzivněji bránit vyvedení. Současně může docházet i k verbálnímu napadání vyhazovače, což by mohlo vyprovokovat ještě tvrdší zásah ze strany bouncera.

Vyhazovač má stejné možnosti se bránit jako obyčejný občan, není díky své profesi nijak zvýhodněn ani chráněn, nemá žádné zvláštní pravomoci či kompetence. Využívá

především svoji tělesnou konstrukci a fyzickou sílu, velmi často se věnuje bojovým sportům, takže dokáže rychle a účinně zneškodnit útočníka nějakým chvatem či kopem. Tato výhoda je zároveň jeho nevýhodou, protože při odvracení útoku může použít nepřiměřenou sílu, čímž může způsobit zranění či dokonce smrt útočníka. A tím se dostává do trestně právní roviny, kde může ztratit vše, včetně osobní svobody.

V závěrečné kapitole bakalářské práce jsem se zabýval dopadem regulace zbraní na ochranu osob a majetku v komerční bezpečnosti. Na konkrétních pracovních pozicích jsem demonstroval, jakým rizikům čelí ta která profese komerční bezpečnosti a jaké má prostředky a možnosti na svoji obranu.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se věnoval problematice regulace zbraní a obranných prostředků v souvislosti s komerční bezpečností. Cílem práce bylo provést komplexní přehled zákonných norem, které se týkají regulace zbraní, obranných prostředků a možnost obrany v České republice.

Bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části jsem se zabýval zákonnými podmínkami pro nabývání vlastnictví a držení zbraní nebo střeliva. Součástí je i detailní popis Centrálního registru zbraní pro různé subjekty. Zde jsem zjistil, že právní rámec pro nakládání se zbraněmi, a to jak pro soukromé osoby, tak pro osoby pracující pro stát, je v České republice velmi dobře propracovaný. Proces získávání a držení zbraní a střeliva je poměrně přísný a žadatel o zbrojní průkaz musí splnit řadu podmínek. Efektivním nástrojem pro evidenci zbraní a střeliva je Centrální registr zbraní, do kterého mohou nahlížet oprávněné subjekty.

Ve druhé kapitole jsem se věnoval aktuálnímu stavu zákona o střelných zbraních a legislativnímu procesu novelizace tohoto zákonného ustanovení. Vliv regulace na trestnou činnost jsem ilustroval na příkladu trestné činnosti, která byla páchána s určitými druhy zbraní. Od policie jsem získal statistická data, která se běžně v této struktuře a rozsahu nezveřejňují, jedná se tak o velmi specifický požadavek. Pro srovnání jsem vybral tři území, jedná se o celou Českou republiku, dále o Jihomoravský kraj (ze kterého pocházím) a o Zlínský kraj a potažmo o Zlín (kde studuji). Zásadním zjištěním této kapitoly je fakt, že regulace střelných zbraní a zpřísnění podmínek, podle mého názoru, nepřinese žádný efekt. Vycházím ze statistických údajů, které dokládají, že střelnými zbraněmi se páchá podstatně méně trestných činů než se zbraněmi, které nepodléhají žádné regulaci jako jsou např. nože, sekery a dopravní prostředky.

V úvodu bakalářské práce jsem stanovil hypotézu, zda omezení zbraní povede k poklesu trestných činů či teroristických útoků, či zda regulace zbraní přinese něco pozitivního. Lze tedy směle potvrdit hypotézu, že regulace zbraní nemá žádný podstatný vliv na páchání trestné činnosti a že nepřinese nic pozitivního. S tímto závěrem, který je podložen analýzou statistických dat, se zcela ztotožňuji.

Třetí kapitola pojednávala o mýtech souvisejících se zbraněmi, obrannými prostředky a obranou člověka. V této části jsem také nastínil právní rámec obrany vztahující se na občana České republiky. Krátce jsem se zmínil o podmínkách držení zbraní ve vybraných

státech USA, kde je odlišná kultura a všeobecné přijímání zbraní ve srovnání s Evropou. V této kapitole jsem vyvrátil řadu mýtů, které se šíří o zbraních. Člověk s legálně drženou zbraní se, podle mého názoru, stává zodpovědnějším. Je lépe obeznámen s problematikou zbraní než laik, má lepší právní povědomí o této oblasti, je si vědom rizik. Přesto se přikláním k názoru, že pravidla pro držení zbraní, která platí ve Spojených státech jsou u nás nepřijatelná, protože by v naší zemi mohlo dojít k anarchii, krveprolití a v krajním případě i ke svržení vlády.

V praktické části jsem se zaměřil na zbraně, které jsou určeny k jiným účelům, než se předpokládá. Pro ilustraci jsem provedl srovnání majetkové a násilné kriminality ve státech EU a v nordických státech. Zde jsem dospěl k závěru, že míra kriminality je v různých zemích výrazně odlišná, což je nejspíš způsobeno rozlohou země, počtem obyvatel, jejich strukturou a také životní úrovní dané země.

Zabýval jsem se obranou v komerční bezpečnosti a na vybraných profesích komerční obrany jsem ilustroval specifická rizika a hrozby, které se těchto profesí týkají a na jejich možnost ochrany a obrany v mezích zákona České republiky. Podle mého názoru je zcela nezbytné, aby pracovníci komerční ochrany měly důkladnou znalost problematiky, která souvisí s výkonem jejich práce, aby uměli efektivně komunikovat a vyjednávat, aby měli právní povědomí o možných rizicích a následcích svého jednání. Ve sporných případech, kdy o vině či nevině (např. při posuzování krajní nouze nebo nutné obrany) rozhoduje soud, jsou totiž účastníci sporu zcela závislí na rozhodnutí soudce. Ten může volně nakládat s důkazy a jeho rozsudek zcela závisí na jeho uvážení, zkušenostech a preferencích. Soudce pacifista se určitě nepřikloní na stranu ozbrojeného člověka. A z toho plyne určitá právní nejistota.

Obecně lze učinit závěr, že legislativa týkající se regulace zbraní, obranných prostředků a obrany je v České republice dobře propracovaná a strukturovaná. Přesto se domnívám, že novelizace zákona podle EU nejspíš vyvolá potřebu přijmout zcela nový právní předpis, protože právě probíhající proces novelizace nejspíš nebude dostačující.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Česká republika, Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu: (zákon o zbraních). In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck. [cit. 30. 7. 2020]
- [2] Česká republika, Zákon č. 156/2000 Sb., Zákon o ověřování střelných zbraní a střeliva. In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck. [cit. 30. 7. 2020]
- [3] Česká republika, Zákon č. 229/2013 Sb., Zákon o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem). In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 30. 7. 2020]
- [4] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853 č. 91/477/EHS ze dne 17. května 2017 o kontrole nabývání a držení zbraní In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck. [cit. 30. 7. 2020]
- [5] Historie vzniku projektu CRZ, Policie České republiky [online], 2020. [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/historie-vzniku-projektu-crz.aspx>
- [6] Centrální registr zbraní, Ministerstvo vnitra České republiky [online], 2020. [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/centralni-registr-zbrani.aspx>
- [7] Stručný popis CRZ (stav 13.11.2017), Policie České republiky [online], 2020. [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/strucny-popis-crz-stav-13-11-2017.aspx>
- [8] Zbrojní průkaz (pro fyzickou osobu), Ministerstvo vnitra České republiky [online], 2020. [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rady-a-sluzby-dokumenty-zbrojni-prukaz-pro-fyzickou-osobu.aspx>
- [9] Celkové počty registrovaných zbraní v ČR, Policie České republiky [online] 2020 [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rady-a-sluzby-dokumenty-zbrojni-prukaz-pro-fyzickou-osbu.aspx>

- [10] Česká republika, Vyhláška č. 493/2002 Sb., Vyhláška o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck. [cit. 30. 7. 2020]
- [11] Zbraně a střelivo, Policie České republiky [online], 2020. [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policie-ceske-republiky-zbrane-a-strelivo.aspx>
- [12] ČSN 39 5002-1 *Civilní střelné zbraně a střelivo*. Všeobecné termíny a definice. Praha: Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, 1986, Třídící znak 39 5002
- [13] Nauka o zbraních, Zbrankvalitne [online], 2005–2020. [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <http://zbrankvalitne.cz/zbrojni-prukaz/nauka-o-zbranich>
- [14] Důvodová zpráva [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/informace-podle-zakona-106-2017-duvodova-zprava-pdf.aspx>.
- [15] Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení [online], Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-07-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
- [16] EPODATELNA.POLICIE@PCR.CZ. *Žádost o poskytnutí informací – sdělení za Krajské ředitelství policie Jmk Brno KRPB-128184/ČJ-2020-0600NT* [elektronická pošta]. Message to: soukromý mail. 15. 7. 2020 12:40 [citováno 27. 7. 2020]. Osobní komunikace.
- [17] Poskytnutí informace – počty trestných činů spáchaných se zbraní, Ministerstvo vnitra České republiky, 2019. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/poskytnuti-informace-pocty-trestnych-cinu-spachanych-se-zbrani.aspx>
- [18] Česká republika, Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: Beck online [online informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 30. 7. 2020]

- [19] Osvěta o zbraních, LigaLibe [online], 2020. Dostupné z: <https://ligalibe.cz/osveta-o-zbranich/>
- [20] GAWRON, Tomáš. FBI Report: lepší zbraň u sebe než policistu na telefonu. Zbrojnice [online]. Publikováno 18. 5. 2018 [cit. 30.7. 2020]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2018/05/18/fbi-report-lepsi-zbran-u-sebe-nez-policistu-na-telefonu/>
- [21] Sebeobrané prostředky, díl I. – Obranné spreje [online], 2008-2020. [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/clanky/sebeobranne-prostredky-dil-i-obranne-spreje/>
- [22] Česká republika, Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník. In: Beck online [online informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 30. 7. 2020]
- [23] Česká republika, Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In: Beck-online [online informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 30. 7. 2020]
- [24] SHUSTER, Kathleen, 8 facts about gun control in the US. *dw.com* [online]. Publikováno 20. 1. 2020 [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/8-facts-about-gun-control-in-the-us/a-40816418>
- [25] GAWRON, Tomáš. Texas: Aktuální změny zbraňové legislativy v souvislostech. Zbrojnice [online]. Publikováno 8. 9. 2019 [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/09/09/texas-aktualni-zmeny-zbranove-legislativy-v-souvislostech/>
- [26] *Archive: Crime statistics*, [online] 2014 [cit. 30. 7. 2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics#Further_Eurostat_information. ISSN 2443-8219
- [27] MALÁNÍK, Zdeněk. Problematika profesní obrany pracovníků PKB. In: *Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference*. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 169-174. ISBN 978-80-7318-606-7.
- [28] LAUCKÝ, Vladimír a JUŘÍČEK, Ludvík. In: LUKÁŠ, Luděk a kolektiv *Bezpečnostní technologie, systémy a management III. Formy činnosti v PKB*, 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011. – s. 187

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BLM	Black Lives Matter
CRZ	Centrální registr zbraní
ČR	Česká republika
ČÚZZS	Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva
EKM	Evidenční knihy munice
EKS	Evidenční knihy střeliva
EKZ	Evidenční knihy zbraní
EU	Evropská unie
ML	Muniční licence
USA	Spojené státy americké
ZKS	Záznamní knihy střeliva
ZKZ	Záznamní knihy zbraní
ZL	Zbrojní licence

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. – Celkové počty registrovaných zbraní v ČR – vývoj 2016 až 2019 15

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Česká republika	21
Tab. 2. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Česká republika	21
Tab. 3. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Jihomoravský kraj	22
Tab. 4. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Jihomoravský kraj	22
Tab. 5. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Zlínský kraj.....	23
Tab. 6. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: Zlínský kraj.....	23
Tab. 7. – Počty registrovaných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: územní odbor Zlín	24
Tab. 8. – Počty objasněných trestných činů spáchaných s vybranými druhy zbraní, území: územní odbor Zlín	24
Tab. 9. – Objasněné trestné činy v České republice za období let 2016-2018	25
Tab. 10. – Vloupání	38
Tab. 11. – Loupeže	39
Tab. 12. – Újma na zdraví.....	40
Tab. 13. – Úmyslné vraždy	41
Tab. 14. – Kriminalita celkem – státy EU	42
Tab. 15. - Vloupání.....	43
Tab. 16. – Loupeže	43
Tab. 17. – Újma na zdraví.....	43
Tab. 18. – Úmyslné vraždy	44
Tab. 19. – Kriminalita celkem – nordické státy.....	44